Espoon kaupunki

Lausunto

09.10.2026

Asia: 4802/00.01.02/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Espoon kaupunki pitää tavoitteita ja toimenpiteitä hyvinä, mutta osin riittämättöminä erityisesti vanhemmuuden tukemiseen. Omahoito-ohjelmat ovat hyviä ja käyttökelpoisia, jos perheellä on voimavaroja. Olemme kuitenkin huolissamme perheistä, joita parhaiten auttaisivat lisäkädet kotona omahoito-ohjelman sijaan. Osa vanhemmista hyötyy myös asiantuntijoiden kohtaamisesta ja ohjauksesta omahoito-ohjelmien rinnalla. Kohtaamisissa asiantuntijoiden kanssa on myös mahdollista havaita perheen ongelmia ja riskitekijöitä varhaisessa vaiheessa, jolloin ongelmat eivät ehdi kärjistyä.

Suunnitelmat neuvolatyön vahvistamisesta niiden osalta, jotka tarvitsevat pidempää tai tiheämpää vastaanottoaikaa, ovat erinomaiset. Monimuotoisen ja monikulttuurisen osaamisen vahvistaminen ja huomiointi on Espoon kaupungille tärkeää. Espoon väestö kattaa kuitenkin 60 % koko hyvinvointialueen väestöstä ja suurin osa monikulttuurisista asukkaista asuu Espoossa. Toivomme, että nämä alueelliset erityispiirteet otetaan huomioon palveluita suunniteltaessa. Yhdenmukaisuus ei ole yhdenvertaisuutta.

Lapsiperheköyhyyden riskitekijöihin kohdennettu työ on oikeansuuntaista. Erityisesti opiskelijoiden tukeminen opintojen loppuunsaattamisessa ja työuran alulle panemisessa ovat erityisen tärkeitä valintoja.

Ankkuri-toimintamallin osalta Espoon kaupunki esittää huolen riittävistä resursseista mallin toteuttamiseen aidosti ennaltaehkäisevästi. Erityisesti poliisin resurssi on pieni suhteessa tarpeeseen.

4.1 Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen

Vahvistamme helposti saatavia mielen hyvinvoinnin tuen palveluja.

Ehdotetaan lisäystä toimenpiteeseen:

- Kehitämme aktiivisesti lasten ja nuorten mielenterveyspolkua, hoidonporrastusta sekä tiedonkulkua yhdessä Uudenmaan hyvinvointialueiden, opiskeluhuollon sekä HUS-yhtymän kanssa.

- sekä ehdotetaan lisäystä toimenpiteisiin: Edistetään moniammatillisesti eri verkostoissa lasten ja nuorten yksinäisyyden vähentämistä

4.3 Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen

Tunnistamme haavoittuvassa asemassa olevien lasten, nuorten ja perheiden tarpeet ja kohdennamme palveluja tarpeiden mukaisesti.

Ehdotetaan lisäystä toimenpiteisiin:

- Kehitämme varhaiskasvatuksen ja neuvolan välistä yhteistyötä, tiedonkulkua ja huoltajayhteistyötä.

- Toimenpide: ”Järjestämme vammaisille lapsille koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan sellaisen tuen, joka on moniammatillisesti katsottu tarpeelliseksi ja tuki mahdollistaa osallistumisen aamu- ja iltapäivätoimintaan” ehdotetaan muutettavaksi: -> Järjestämme vammaisille aamu- ja iltapäiviksi sellaisen tuen, joka on moniammatillisesti katsottu tarpeelliseksi.

4.4. Turvallisuuden edistäminen

Vahvistamme lasten, nuorten ja perheiden arkiympäristöjen turvallisuutta

(nämä olivat kuntajohdon vahvoja toiveita):

Ehdotetaan lisäystä toimenpiteisiin: Teemme yhteistyötä kuntien kanssa edistääksemme yhteistä linjausta lasten ja nuorten kotiintuloajoista

sekä

Ehdotetaan lisäystä toimenpiteeseen: Keskustelemme THL:n suositusten mukaisesti ruutuajasta palveluissamme ja sovimme alueen kuntien ja LUVNin kanssa THL:n digisuosituksista tiedottamisesta perheille

Opiskeluhuollon alueellisen yhteistyösuunnitelmaan tavoitteet ja toimenpiteet

Esiopetuksen näkökulmasta dokumentti jää hyvin etäiseksi, kun käsitteinä käytetään opiskelijaa ja oppilaitosta. Koska opiskeluhuolto kohdentuu myös esiopetukseen, olisi toivottavaa, että termeinä näkyisi myös lapsi ja esiopetusyksikkö.

- Dokumentin lopussa on tämä kappale:

”Hyvinvointialueellamme on opiskeluhuoltopalvelujen kokonaistarpeen arviointiin ja opiskeluhuoltopalvelujen voimavarojen kohdentamiseen liittyvä strateginen tavoite, joka perustuu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelujen uudistamisen strategiaan 2026–2029:

Tunnistamme tietoon perustuen oppilaitosyhteisöt, joissa avun tarve on suurin, jotta voimme kohdentaa niihin tarvittavaa opiskeluhuollon resurssia. Näin pystymme kohdentamaan varhaisen tuen resursseja paremmin hyvinvointitietoon pohjautuen.”

o Miten tätä tietoa kerätään? Mitä tämä voisi tarkoittaa esiopetuksen kohdalla ja jo ennen esiopetusta? Onko mahdollista, että monialaiseen asiantuntijaryhmään voisi kohdentua jatkossa esimerkiksi psykiatrisen sairaanhoitajan osaamista, josta meillä on ollut Espoossa aiemmin hyviä kokemuksia ja tarve on suuri käyttäytymisellään oireilevien lasten haasteisiin liittyen?

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Espoon kaupunki näkee omalääkärimallin kehittämisen hyvänä ja inhimillisenä ratkaisuna. Edellytyksenä luonnollisesti on, että omalääkärimallissa myös pitkäaikaissairaiden seuranta toteutuu sairaanhoidon rinnalla. Jalkautuvan sosiaalityön kehittäminen on saavutettavuuden näkökulmasta oleellista.

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Ikääntyneiden mielenhyvinvoinnin osalta Espoon kaupunki kiittää painotuksesta yksinäisyyden tunnistamiseen ja sen vähentämiseen. Alueelliset Olkkari-ryhmät ovat monelle iäkkäälle tärkeitä kasvokkaisen kohtaamisen paikkoja. Iäkkäiden osallisuuden ja osallistumisen edistäminen on hyvä tavoite. On kuitenkin merkille pantavaa, että Espoosta puuttuu ruotsinkielinen Olkkari-toiminta kokonaan. Tämä on selkeä epäkohta.

Terapianavigaattori on hyvä lisä sellaisille iäkkäille, jotka kykenevät sitä itsenäisesti tai opastettuna käyttämään. Terapianavigaattori toiminee tällä hetkellä parhaiten ammattilaisen aloitteesta ja ohjaamana. Jos välineen käyttöä itsehoidollisiin tarkoituksiin halutaan ikääntyneillä lisätä, se vaatisi tiedon lisäämistä välineestä ja mahdollisesti myös ikääntyneisiin kohdistettuja markkinointikampanjoita. Digitaalisten palveluiden lisääntyminen herättää kuitenkin huolta, sillä ikääntyessäänkin ihminen tarvitsee ihmiskontakteja voidakseen hyvin.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman mukaan valtaosa yli 65 vuotiaista (84 %) kokee esteitä tai huolia sähköisten palvelujen käytössä. Digitaalisten palvelujen saavutettavuuden ja ikääntyneiden osallisuuden kannalta on tärkeää, että Hyvinvointisuunnitelman yhdeksi tavoitteeksi on nostettu ikääntyneiden osallisuuden ja osallistumisen edistäminen digitaitoja ja digiosallisuutta vahvistamalla.

Mielenterveys- ja päihdeosaamisen vahvistaminen ikääntyneiden kohtaavissa palveluissa on kannatettava toimenpide ikääntyneiden mielen hyvinvointihaasteiden oikea-aikaisessa ja monialaisessa tukemisessa. Näin voidaan edistää mielenterveys- ja päihdeongelmien juurisyiden tunnistamista, palvelujen kehittämistä tiedon pohjalta sekä tehostaa ikääntyneiden palveluohjausta. Päihdehaittojen ehkäisyä tukee lisäksi hyvinvointialueen yhtenäisen puheeksioton käytännön sekä ohjauksen malli ikääntyneitä kohtaavissa palveluissa. Malli ja sen lisänä toteutettava viestintä

alkoholin liikakäytön haitoista ovat erinomaisia toimenpiteitä, jotka edistävät laajemminkin ikääntyneiden mielenterveyttä ja toimintakykyä.

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Espoon kaupunki kiittää siitä, että vammaiset sekä pitkäaikaissairaat on mainittu ryhmänä, jonka on tunnistettu tarvitsevan enemmän tukea arjessaan kuin kuntalaisten, joilla ei ole arkea haittaavaa vammaa tai pitkäaikaissairautta. Muun muassa saavutettavuuteen ja esteettömyyteen liittyvät toimenpiteet ovat tärkeitä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Kuitenkin palvelutarpeenarviointi erityisesti osallisuuden osalta on tiukentunut uuden vammaislain astuttua voimaan. Erityisesti avustajapalveluiden saatavuus on riittämätöntä ja tämän osalta hyvinvointisuunnitelmassa ei ole asetettu tavoitteita tai toimenpiteitä. Lisäksi kuljetuspalveluissa on isoja ongelmia, jolloin sekä hyvinvointialueen ja kunnan palveluihin pääseminen vaikeutuu tai estyy kokonaan. Tämä on vastoin palveluiden esteettömyyden tai saavutettavuuden tavoitetta.

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Espoon kaupunki on ilahtunut tavoitteesta vahvistaa henkilöstön osaamista monimuotoisen väestön elintapaneuvonnan ja liikuntaneuvonnan ohjauksen osalta. Erityisesti kulttuurihyvinvoinnin tuominen osaksi elintapaneuvontaa on erityinen ilon aihe. Toimiva liikuntaneuvonta edellyttää sujuvaa palveluohjausta kuntien ja järjestöjen palveluihin. Kulttuurihyvinvoinnin osalta jäimme pohtimaan, kuka käytännössä vastaa siitä osana elintapaohjausta, sillä sitä ei vastaavalla tavalla ollut avattu, toisin kuin ravitsemuksen ja liikunnan osalta (työikäiset).

Muut mahdolliset väestöryhmät

Suunnitelman valmistelussa kirjattu ohjaava lainsäädäntö ei tunnista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakeja, mikä on mielestämme merkittävä puute (edellyttää edistämään palveluissa johdonmukaisesti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta). Ehkä tämän vuoksi puhutaan esimerkiksi haavoittuvassa asemassa olevista, monimuotoisesta ja monikulttuurisesta väestöstä konkretisoimatta enempää. Tiedämme kuitenkin, että useat vähemmistöasemassa olevat kokevat palvelujen käyttämisessä pulmia esim. kohtaamisissa, henkilöstön osaamisessa, turvattomuutta jne. Sukupuolia ei edes tuoda esille, vaikka tutkimustieto tunnistaa sen merkityksen keskeiseksi tekijäksi. Hienoa on, että suunnitelmasta on yritetty tehdä perusteellinen ottamalla mukaan monia eri tahoja.

Näemme hyvänä, että suunnitelmaan on kirjattu heikommassa asemassa olevien kuntalaisten ohjaus kulttuurin pariin sekä kulttuurihyvinvointiin liittyvä alueellinen yhteistyö, joka rakentuu yhteisten painopisteiden varaan.

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteet

-

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Mahdolliset muut väestöryhmät

-

Ikäheimonen Taru
Espoon kaupunki

Hangon kaupunki

Lausunto

09.10.2026

Asia: 4802/00.01.02/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Hangon kaupunki pitää hyvinvointisuunnitelman painopisteitä lasten ja nuorten osalta lähtökohtaisesti perusteltuina. Erityisen myönteistä on, että suunnitelmassa painotetaan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin, turvallisuuden, osallisuuden sekä terveiden elintapojen edistämistä. Kaupunki pitää tärkeänä myös vanhemmuuden tukemisen vahvistamista, ammattilaisten osaamisen kehittämistä sekä eri toimijoiden välisen yhteistyön lisäämistä.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvissä toimenpiteissä tulee huomioida kuntakohtaiset tarpeet. Suunnitelmassa on tunnistettu, että nuorten syrjäytymisriski on Hangossa alueen suurimpia kuntia korkeampi. Tämän tulisi näkyä myös resurssien kohdentamisessa sekä palveluiden kehittämisessä.

Hangon kaupungin näkökulmasta suunnitelmassa tulisi kuitenkin vahvemmin huomioida alueellinen yhdenvertaisuus ja palvelujen tosiasiallinen saavutettavuus. Pitkät etäisyydet eivät saa heikentää hankolaisten lasten, nuorten ja perheiden mahdollisuuksia saada tarvitsemiaan palveluja.

Hangon kaupunki pitää tärkeänä myös kulttuurin, liikunnan, luonnon sekä harrastustoiminnan merkityksen vahvistamista lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisessä. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluilla voidaan tukea osallisuutta, yhteisöllisyyttä sekä mielen hyvinvointia ennaltaehkäisevästi.

Kaupunki pitää myönteisenä sitä, että neuvolan ja kouluterveydenhuollon henkilöstön osaamista vahvistetaan suun terveyden, ravitsemuksen ja muiden terveellisten elintapojen edistämisessä. Samoin on kannatettavaa, että monimuotoisten perheiden hyvinvointia tuetaan tarjoamalla ohjausta ja neuvontaa terveisiin elintapoihin liittyvissä kysymyksissä.

Hangon kaupunki pitää myönteisenä, että suunnitelmassa painotetaan lasten ja nuorten arkiympäristöjen turvallisuutta, nuorisorikollisuuden ehkäisyä sekä toimijoiden välistä yhteistyötä. Olisi tärkeää avata selkeämmin yhteistyömallit hyvinvointialueen, kuntien, koulujen, nuorisopalveluiden ja poliisin välillä, jotta ennaltaehkäisevä työ muodostaa toimivan ja yhtenäisen kokonaisuuden.

Yleisesti Hangon kaupunki katsoo, että suunnitelmassa tulisi kuvata nykyistä konkreettisemmin ja selkeämmin, miten tavoitteet käytännössä saavutetaan, mitkä tahot vastaavat niiden toteuttamisesta, millaisia yhteistyörakenteita hyödynnetään sekä millä mittareilla tavoitteiden toteutumista seurataan. Erityisesti hyvinvointialueen ja kuntien välistä yhteistyötä tulisi konkretisoida. Suunnitelmassa olisi tärkeää kuvata paitsi mitä tehdään, myös miten, kenen toimesta ja millä resursseilla toimenpiteet toteutetaan.

Keskeisenä huolena nähdään, että palvelut saattavat näyttäytyä suunnitelmassa yhdenvertaisesti saatavilla olevina, mutta käytännössä etäisyydet, palvelujen keskittäminen, kielikysymykset tai riittämätön lähipalvelujen saatavuus voivat asettaa Hangon lapset, nuoret ja perheet eriarvoiseen asemaan suhteessa muihin alueen asukkaisiin. Tämän vuoksi alueellisen yhdenvertaisuuden toteutumista tulee seurata ja arvioida systemaattisesti koko suunnitelmakauden ajan.

Opiskeluhuollon alueellisen yhteistyösuunnitelmaan tavoitteet ja toimenpiteet

Hangon kaupunki pitää tärkeänä, että opiskeluhuollon palvelujen riittävät resurssit, saatavuus ja laatu turvataan koko hyvinvointialueella. Henkilöstöresurssien lisäksi tulee seurata palveluihin pääsyn nopeutta, palvelujen jatkuvuutta sekä paikallista saatavuutta. Resurssien kohdentamisessa on huomioitava kuntien erilaiset palvelutarpeet ja paikalliset olosuhteet.

Kaupunki korostaa erityisesti helposti saavutettavien matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen merkitystä tilanteissa, joissa opiskeluhuollon tuki ei enää riitä, mutta erikoissairaanhoidon palveluja ei vielä tarvita. Lisäksi nuorten palveluissa tulee varmistaa sekä suomen- että ruotsinkielisten palvelujen tosiasiallinen saatavuus ja oikea-aikaisuus.

Hangon kaupunki katsoo, että yhteistyösuunnitelmassa tulisi kuvata nykyistä selkeämmin eri toimijoiden vastuut, yhteistyörakenteet, käytännön toimintamallit sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta. Erityisen tärkeää on konkretisoida hyvinvointialueen, oppilaitosten ja kuntien välinen yhteistyö sekä määritellä mittarit, joilla palvelujen vaikuttavuutta ja saavutettavuutta arvioidaan.

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Hangon kaupunki pitää työikäisten hyvinvoinnin, työkyvyn ja työllisyyden edistämistä tärkeänä, mutta katsoo, että työttömien palvelut, työkyvyn tukeminen ja monialainen yhteistyö jäävät hyvinvointisuunnitelmassa liian vähälle huomiolle. Erityisesti työttömien terveyden ja toimintakyvyn tukemiseen liittyvien toimenpiteiden, palveluketjujen sekä työvoimapalvelujen ja hyvinvointialueen yhteistyön tulisi näkyä suunnitelmassa nykyistä vahvemmin.

Kaupunki pitää tavoitteita sinänsä kannatettavina, mutta toivoo, että suunnitelmassa kuvataan nykyistä konkreettisemmin, miten tavoitteet toteutetaan käytännössä, mitkä toimijat vastaavat toimenpiteistä, mitä toimintamalleja käytetään ja millä mittareilla tavoitteiden toteutumista sekä vaikuttavuutta seurataan. Lisäksi hyvinvointialueen tulisi raportoida säännöllisesti tavoitteiden toteutumisesta sekä alueellisella että kuntakohtaisella tasolla.

Työttömien terveystarkastusten ja työkyvyn arviointien toteutuksessa on havaittu käytännön haasteita. Digitaalisiin palveluihin perustuvat toimintamallit eivät tavoita kaikkia asiakasryhmiä yhdenvertaisesti, eikä palveluihin hakeutuminen saa edellyttää vahvoja digitaalisia valmiuksia. Vaikka asukkaiden omahoidon tukeminen digitaalisten välineiden avulla on kannatettavaa, palvelujen rinnalla tulee aina olla tarjolla myös vaihtoehtoisia asiointikanavia.

Hangon kaupunki katsoo, että hyvinvointialueen ja työllisyysalueen välistä tiedonkulkua sekä monialaista yhteistyötä tulee vahvistaa. Asiakkaiden palvelupolkujen tulee olla nykyistä sujuvampia, ja vastuiden eri toimijoiden välillä tulee olla selkeästi määriteltyjä. Erityisesti työkyvyn tuen palveluissa on tärkeää varmistaa, että asiakkaan tarvitsema tieto välittyy eri toimijoiden välillä tarkoituksenmukaisesti ja että palveluketjut muodostavat toimivan kokonaisuuden.

Hangon kaupunki pitää myönteisenä tavoitetta sujuvoittaa palveluohjausta sairaanhoitajien toteuttamiin mielenterveyden tuen vastaanottoihin. Matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen ja oikea-aikainen palveluohjaus ovat tärkeitä keinoja työikäisen väestön mielenterveyden tukemisessa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää palveluketjujen toimivuuteen, hoitoon pääsyn sujuvuuteen sekä siihen, että asiakkaat saavat tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti asuinpaikasta riippumatta.

Hangon näkökulmasta hyvinvointisuunnitelmassa tulisi lisäksi vahvemmin huomioida alueellinen yhdenvertaisuus ja palvelujen tosiasiallinen saavutettavuus. Yhdenvertaisuus ei tarkoita ainoastaan resurssien tasapuolista jakautumista, vaan sitä, että palvelut ovat aidosti saavutettavia, laadukkaita ja vaikuttavia kaikille asukkaille asuinpaikasta riippumatta. Pitkät etäisyydet, palvelujen keskittäminen tai liiallinen riippuvuus digitaalisista palveluista eivät saa heikentää hankolaisten palvelujen saatavuutta.

Koska hyvinvointisuunnitelmassa todetaan Hangon väestön vähenevän ja nuorten syrjäytymisriskin olevan alueen suurimpiin kuntiin verrattuna korkeampi, kaupunki katsoo, että suunnitelmassa tulisi kuvata selkeämmin, miten toimenpiteitä ja resursseja kohdennetaan pienempiin kuntiin, joissa palvelutarpeet ovat erityisiä. Samalla tulee varmistaa ruotsinkielisten palvelujen saatavuus sekä maantieteellinen yhdenvertaisuus koko hyvinvointialueella.

Hangon kaupunki pitää myönteisenä ravitsemusterapiapalvelujen saatavuuden kehittämistä sekä omalääkärimallin edistämistä. Nämä ovat toimenpiteitä, jotka tukevat hoidon jatkuvuutta ja palvelujen saavutettavuutta. Myös näiden osalta suunnitelmassa tulisi kuitenkin kuvata tarkemmin toteutusmallit, vastuutahot sekä seurantamittarit.

Lisäksi kaupunki toteaa, että suunnitelman lainsäädäntöviittaukset tulee päivittää vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, erityisesti työvoimapalveluja, kotoutumista ja monialaista työllisyyden edistämistä koskevien lakien osalta.

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Hangon kaupunki pitää hyvinvointisuunnitelman ikääntyneitä koskevia tavoitteita pääosin kannatettavina. Erityisen myönteistä on, että suunnitelmassa painotetaan kotona asumisen tukemista, yksinäisyyden vähentämistä, kohtaamispaikkatoiminnan vakiinnuttamista, kaatumisten ehkäisyä, ravitsemuksen ja suunterveyden edistämistä sekä omaishoitajien tukemista. Myös kulttuurihyvinvoinnin merkityksen tunnistaminen osana hyvinvoinnin edistämistä on tervetullutta.

Hangon kaupunki pitää myönteisenä tavoitetta vahvistaa ikääntyneiden mielenterveyden ja päihteettömyyden tukemista sekä kehittää monialaista yhteistyötä. Erityisen tärkeää on, että ikääntyneiden mielenterveys- ja päihdeongelmat tunnistetaan varhaisessa vaiheessa ja että henkilöstön osaamista näiden asioiden kohtaamisessa vahvistetaan. Kaupunki suhtautuu myönteisesti Terapianavigaattorin käyttöönottoon sitä hyödyntävissä palveluissa, mutta digitaalisten palvelujen rinnalla tulee aina olla tarjolla vaihtoehtoisia asiointitapoja, sillä kaikilla ikääntyneillä ei ole mahdollisuutta tai osaamista käyttää sähköisiä palvelukanavia.

Hangon kaupunki korostaa, että lähipalvelujen, kotiin vietävien palvelujen ja ennaltaehkäisevän tuen saavutettavuus tulee turvata koko hyvinvointialueella. Pitkät etäisyydet, palvelujen keskittäminen tai digipalvelujen varaan rakentuvat toimintamallit eivät saa heikentää ikääntyneiden mahdollisuuksia saada tarvitsemiaan palveluja.

Kaupunki pitää tärkeänä, että suomen- ja ruotsinkielisten palvelujen tosiasiallista saatavuutta ja oikea-aikaisuutta seurataan systemaattisesti. Keskeisenä riskinä nähdään, että palvelut ovat periaatteessa kaikkien saatavilla, mutta käytännössä etäisyydet, kieli tai palveluiden puutteellinen saavutettavuus asettavat osan ikääntyneistä eriarvoiseen asemaan.

Omaishoitajien tukeminen on tärkeä tavoite, mutta suunnitelmassa tulisi kuvata konkreettisemmin, miten terveystarkastuksissa esiin tuleviin tuen tarpeisiin reagoidaan, miten omaishoitajien jaksamista tuetaan pitkäjänteisesti sekä miten toimitaan äkillisissä kriisitilanteissa.

Lisäksi ikääntyneiden mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuutta sekä kuntouttavia palveluja tulee vahvistaa. Pelkkä ongelmien tunnistaminen ei riitä, vaan palveluketjujen tulee sisältää myös riittävästi hoitoa, kuntoutusta ja yksilöllistä tukea. Erityistä huomiota tulee kiinnittää niihin ikääntyneisiin, joille digitaaliset palvelut tai verkkopohjaiset hoitomuodot eivät ole saavutettavia.

Hangon kaupunki pitää tärkeänä myös kulttuurihyvinvoinnin vahvistamista. Kuntien ja hyvinvointialueen tulisi yhdessä määritellä kulttuurihyvinvoinnille konkreettiset tavoitteet, toimintamallit ja mittarit sekä huomioida kuntien erilaiset vahvuudet. Kulttuuritoiminta voi merkittävästi tukea toimintakykyä, osallisuutta, mielenterveyttä ja yksinäisyyden ehkäisyä.

Yleisesti kaupunki toivoo, että suunnitelmassa kuvataan nykyistä tarkemmin, miten tavoitteet toteutetaan käytännössä, ketkä vastaavat niiden toteuttamisesta sekä millä mittareilla niiden vaikuttavuutta seurataan. Erityisesti ikääntyneiden asumiseen, esteettömyyteen, turvallisuuteen ja arjen toimintakyvyn tukemiseen liittyvää yhteistyötä kuntien ja hyvinvointialueen välillä tulisi konkretisoida.

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Hangon kaupunki pitää myönteisenä sitä, että hyvinvointisuunnitelmassa painotetaan palvelujen saavutettavuutta, esteettömyyttä sekä henkilöstön osaamisen vahvistamista vammaisten

henkilöiden kohtaamisessa. Myös sosiaalityön toimintatapojen kehittäminen sekä monikielisen väestön asioinnin parantaminen ovat kannatettavia tavoitteita.

Kaupunki korostaa kuitenkin, että palvelujen saavutettavuutta tulee tarkastella fyysisen esteettömyyden lisäksi myös kognitiivisen saavutettavuuden, toimintarajoitteiden sekä asiakkaiden yksilöllisten valmiuksien näkökulmasta. Digitaalisten palvelujen kehittäminen on tärkeää, mutta niiden käyttö ei saa muodostua esteeksi palvelujen saamiselle. Kaikilla asiakkailla ei ole mahdollisuutta tai osaamista käyttää sähköisiä palvelukanavia, minkä vuoksi vaihtoehtoiset asiointitavat tulee turvata kaikissa palveluissa.

Hangon kaupunki pitää tärkeänä, että pitkäaikaissairaiden ja toimintarajoitteisten henkilöiden kotona asumista tukevia palveluja, palveluohjausta sekä moniammatillista tukea vahvistetaan. Erityisesti tilanteissa, joissa asiakkaan toimintakyky on heikentynyt tai palvelutarpeet ovat monimuotoisia, tarvitaan helposti saavutettavaa ja oikea-aikaista tukea.

Terveellisten elämäntapojen edistämisessä tulee huomioida nykyistä paremmin ne henkilöt, joiden liikkuminen tai toimintakyky on merkittävästi rajoittunut. Suunnitelmassa olisi hyödyllistä kuvata konkreettisemmin, millä keinoilla myös nämä asiakasryhmät voivat saada tukea ravitsemukseen, liikuntaan, kuntoutukseen ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Hangon kaupunki toivoo lisäksi, että suunnitelmassa kuvataan nykyistä tarkemmin, miten saavutettavuutta parantavat toimenpiteet toteutetaan käytännössä, miten niiden vaikuttavuutta seurataan sekä millä mittareilla arvioidaan palvelujen yhdenvertaista saatavuutta koko hyvinvointialueella. Erityistä huomiota tulee kiinnittää myös suomen- ja ruotsinkielisten palvelujen tosiasialliseen saavutettavuuteen.

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Hangon kaupunki pitää tärkeänä, että hyvinvointisuunnitelmassa edistetään vieraskielisen väestön hyvinvointia, osallisuutta ja yhdenvertaista pääsyä palveluihin. Ennaltaehkäisevien hyvinvointi- ja terveyspalvelujen tulee olla saavutettavia kaikille asukkaille kielitaustasta riippumatta.

Kaupunki pitää myönteisenä monikielisen asioinnin kehittämistä sekä palvelujen saavutettavuuden parantamista. Samalla on kuitenkin tärkeää tunnistaa, että digitaalisiin palveluihin perustuvat toimintamallit voivat muodostaa esteen palvelujen käytölle, mikäli asiakkaan kielitaito, digiosaaminen tai palvelujärjestelmän tuntemus on puutteellista. Tämän vuoksi digitaalisten palvelujen rinnalla tulee tarjota riittävästi henkilökohtaista palveluohjausta sekä vaihtoehtoisia asiointitapoja.

Hangon kaupunki korostaa, että monikielisen viestinnän, selkokielisen materiaalin ja palveluohjauksen saatavuutta tulee edelleen kehittää. Vieraskielisten asukkaiden tulee saada tietoa palveluista oikea-aikaisesti ja ymmärrettävässä muodossa, jotta he voivat hyödyntää palveluja yhdenvertaisesti muun väestön kanssa.

Lisäksi kotoutumista tukevien palvelujen, neuvonnan sekä kuntien, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden välisen yhteistyön tulisi näkyä suunnitelmassa nykyistä vahvemmin. Erityisen tärkeää on kuvata konkreettisesti, miten hyvinvointialue tukee vieraskielisten asukkaiden osallisuutta, palveluihin kiinnittymistä ja hyvinvointia edistävien palvelujen käyttöä.

Hangon kaupunki korostaa myös kaksikielisyyden merkitystä osana hyvinvointialueen palvelujen yhdenvertaisuutta. Suomen- ja ruotsinkielisten palvelujen tosiasiallista saatavuutta, laatua ja oikea-aikaisuutta tulee seurata järjestelmällisesti. Kielellisten oikeuksien toteutumisen tulee näkyä sekä palvelujen suunnittelussa että niiden käytännön toteutuksessa koko hyvinvointialueella.

Muut mahdolliset väestöryhmät

Yleinen lausunto

Hangon kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointisuunnitelman luonnoksesta vuosille 2027–2030.

Kaupunki pitää valmisteluprosessia laajana ja osallistavana. Suunnitelman painopisteet ovat pääosin perusteltuja ja vastaavat sekä kuntien ja hyvinvointialueen yhdessä määrittelemiä tavoitteita että Hangon kaupungin omia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteitä.

Hangon kaupunki katsoo kuitenkin, että suunnitelmassa tulisi nykyistä selkeämmin kuvata, miten tavoitteet käytännössä toteutetaan, mitkä tahot vastaavat toimenpiteiden toteutuksesta sekä millä mittareilla tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan. Lisäksi kaupunki pitää tärkeänä, että hyvinvointialue raportoi säännöllisesti tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta sekä alueellisella että kuntakohtaisella tasolla.

Palvelujen saavutettavuus ja alueellinen yhdenvertaisuus Hangon kaupunki korostaa palvelujen tosiasiallisen saavutettavuuden ja alueellisen yhdenvertaisuuden merkitystä. Yhdenvertaisuus ei tarkoita ainoastaan resurssien tasapuolista jakautumista, vaan sitä, että eri puolilla hyvinvointialuetta asuvat ihmiset saavat tarpeitaan vastaavat, laadukkaat ja oikea-aikaiset palvelut riippumatta asuinpaikastaan.

Pitkät välimatkat, palvelujen keskittäminen tai digitalisaatio eivät saa heikentää pienempien kuntien asukkaiden palvelujen saatavuutta. Digitaaliset palvelut ovat tärkeä osa palvelujärjestelmää, mutta ne eivät voi kaikissa tilanteissa korvata lähipalveluja. Tämä koskee erityisesti ikääntyneitä, muistisairaita, vammaisia henkilöitä sekä niitä asukkaita, joilla ei ole riittäviä digitaalisia valmiuksia tai mahdollisuutta käyttää sähköisiä palveluja.

Kaupunki pitää myös tärkeänä, että suomen- ja ruotsinkielisten palvelujen tosiasiallista saatavuutta, laatua ja oikea-aikaisuutta seurataan järjestelmällisesti.

Hangon kaupunki pitää erittäin myönteisenä, että kulttuurihyvinvointi on nostettu osaksi hyvinvointisuunnitelmaa. Kulttuurilla on tutkitusti merkittävä vaikutus mielenterveyteen, osallisuuteen, toimintakykyyn ja yksinäisyyden ehkäisyyn.

Kaupunki ehdottaa, että hyvinvointialueen ja kuntien väliselle kulttuurihyvinvointiyhteistyölle asetetaan nykyistä konkreettisemmat tavoitteet, toimintamallit ja mittarit. Lisäksi tulisi selventää, millaisia palveluohjauksen välineitä ja käytäntöjä kulttuurihyvinvoinnin edistämisessä käytetään. Kuntakohtaiset kulttuuripolut ja kulttuuriläheten käytännöt voisivat vahvistaa asukkaiden mahdollisuuksia osallistua kulttuuritoimintaan osana hyvinvoinnin edistämistä.

Hangon kaupunki pitää tärkeänä, että turvallisuus nähdään osana kokonaisvaltaista hyvinvointia. Suunnitelmassa tulisi nykyistä vahvemmin huomioida kriittinen infrastruktuuri, kuten vesihuolto, jätevesihuolto, energiahuolto, kyberturvallisuus sekä häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautuminen.

Erityisesti rannikkokunnissa turvallinen vesihuolto, pohjavesivarojen suojelu ja toimiva infrastruktuuri ovat keskeisiä hyvinvointia ja terveyttä tukevia tekijöitä. Myös kuntien roolia turvallisuuden ja varautumisen edistämisessä tulisi kuvata nykyistä tarkemmin.

Hangon kaupunki katsoo, että luonnon, meriympäristön, virkistysalueiden ja kestävän elinympäristön merkitystä hyvinvoinnin edistämisessä tulisi korostaa nykyistä enemmän. Luonto tukee asukkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia, ja sen hyvinvointivaikutukset tulisi huomioida osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta.

Hangon kaupunki pitää tärkeänä, että kuntien ja hyvinvointialueen välistä HYTE-yhteistyötä konkretisoidaan. Suunnitelmassa tulisi nykyistä selkeämmin määritellä vastuut, yhteistyökäytännöt, toimintamallit sekä seuranta- ja arviointimenetelmät. Lisäksi yhteistyössä tulisi huomioida nykyistä vahvemmin kuntien tekninen toimiala, ympäristönsuojelu, vesihuolto, yhdyskuntasuunnittelu, turvallisuus ja varautuminen osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Lopuksi

Hangon kaupunki katsoo, että alueellisten keskiarvojen rinnalla tulisi hyödyntää mahdollisuuksien mukaan myös kuntakohtaista seurantatietoa. Tämä mahdollistaa paikallisten tarpeiden tunnistamisen ja tukee palvelujen tarkoituksenmukaista kehittämistä eri kunnissa. Kokonaisuutena Hangon kaupunki pitää hyvinvointisuunnitelman tavoitteita kannatettavina, mutta korostaa tarvetta konkreettisemmille toimenpiteille, selkeämmälle vastuunjaolle sekä järjestelmälliselle seurannalle. Näin voidaan varmistaa, että suunnitelman tavoitteet muuttuvat käytännön toiminnaksi ja että palvelujen yhdenvertainen saatavuus toteutuu koko hyvinvointialueella.

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteet

-

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Mahdolliset muut väestöryhmät

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

Pöytäkirjanote_kaupunginhallituksen päätös_28.9.2026.pdf

Österlund Hanna
Hangon kaupunki

Lausunto

08.10.2026

Asia: 4802/00.01.02/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Myös lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen osalta alueellisen hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ovat pääosin hyvin linjassa kaupungissa tehtävän hyvinvointityön kanssa. Tätä kohderyhmää koskien kaupunki näkee osallisuuden vahvistamisen yhtenä tärkeimmistä toimenpiteistä hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja tulevaisuususkon edistämiseksi. Kun nuorille annetaan mahdollisuus vaikuttaa heitä koskeviin asioihin, heidän kokemuksensa

merkityksellisyydestä ja yhteenkuuluvuudesta vahvistuu, samalla kun ulkopuolisuuden ja syrjäytymisen riski vähenee.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisessä on monissa tapauksissa keskeistä, että koko perhe saa tarvitsemansa tuen. Myös kaupungin tavoitteena on tarjota aktiivista tukea vanhemmuuteen esimerkiksi järjestämällä vanhempainiltoja ja keskustelutilaisuuksia eri teemoista.

Kaupunki on käynnistänyt hankkeen, jonka yhtenä tavoitteena on rakentaa Move-polku lasten fyysisen terveyden edistämiseksi niille lapsille, joiden fyysinen toimintakyky on huolestuttavan heikolla tasolla. Jotta polku voisi toimia mahdollisimman tehokkaasti, tarvitaan toimivaa yhteistyötä sekä kaupungin että hyvinvointialueen toimijoiden välillä.

Tavoitteissa mainitaan myös lapsiperheköyhyyden riskitekijöiden torjuminen esimerkiksi kiinnittämällä täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisperusteissa erityistä huomiota lasten harrastustoiminnan tukemiseen. Sama tavoite näkyy selkeästi myös kaupungin hyvinvointityössä esimerkiksi harrastamisen Suomen mallin sekä kaupungin tekemän Kaikukortti-verkostoon liittymispäätöksen kautta. Myös Kaikukortin osalta toimiva

yhteistyö kaupungin ja hyvinvointialueen välillä on keskeistä.

Hyvinvointisuunnitelmassa todetaan, että yhtenä tavoiteltavana muutoksena on lasten ja nuorten helposti saatavien mielen hyvinvoinnin palvelujen vahvistaminen. Tämän saavuttamiseksi kehitetään lasten ja nuorten mielenterveyspolkua sekä hoidonporrastusta yhdessä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän kanssa. Raaseporin kaupunki haluaa korostaa tarvetta parantaa lasten ja nuorten, erityisesti nuorten aikuisten, psyykkistä

hyvinvointia tukevien palvelujen saavutettavuutta. Kaupungin kokemuksen mukaan palvelujen saatavuudessa on tällä hetkellä puutteita. Palveluihin on vaikea päästä muun muassa rajallisten vastaanottoaikojen ja vähäisen palvelupisteiden määrän vuoksi. Lisäksi jatkohoitoon pääsy sekä erikoisasiantuntijoiden arviot, kuten psykologi- ja psykiatripalvelut, koetaan haastaviksi. Myös ruotsinkielisten palvelujen saatavuus on turvattava, sillä

ruotsinkieliset nuoret eivät aina saa tukea omalla äidinkielellään.

Toinen tavoiteltava muutos on tukea lapsia ja nuoria oppimaan taitoja, joilla he voivat toimia turvallisesti erilaisissa arjen tilanteissa myös digitaalisissa ympäristöissä. Tavoite hyödyntää Ankkuri-toimintamallia koko Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueella lasten ja nuorten rikosten ennaltaehkäisemiseksi on tärkeä ja kannatettava. Samalla Ankkuritoiminnan rakenteita on tarpeen kehittää. Yhteistyö ja toimintatavat vaihtelevat tällä hetkellä Länsi Uudenmaan hyvinvointialueen neljän Ankkuritiimin välillä, muun muassa siinä, mitä kohderyhmiä toiminta kattaa. Paikallisesta näkökulmasta yhteistyö toimii hyvin Raaseporin, Hangon ja Inkoon alueella. Haasteena on kuitenkin se, että kaikki tapaukset, jotka paikallisten

kriteerien perusteella tulisi käsitellä Raasepori–Hanko–Inkoo-Ankkuritiimissä, eivät aina päädy tiimin käsiteltäviksi. Koska kaikki lastensuojeluilmoitukset käsitellään ensin keskitetysti ja Ankkuritoimintaan ohjaamisen kriteerejä sovelletaan siellä eri tavalla, osa tapauksista saattaa karsiutua pois ennen kuin ne saavuttavat paikallisen Ankkuritiimin. Jotta tavoite toteutuisi yhdenvertaisesti koko hyvinvointialueella, prosesseja on kehitettävä siten, että paikallisten tiimien erilaiset erityispiirteet ja toimintatavat otetaan paremmin huomioon.

Toisena toimenpiteenä lasten ja nuorten tukemiseksi turvalliseen toimintaan erilaisissa arjen tilanteissa, myös digitaalisissa ympäristöissä, on nuorisorikollisuuden torjunnan vahvistaminen muun muassa vakiinnuttamalla vakavan nuorisorikollisuuden ehkäisemisen toimintamalli. Koska hyvinvointisuunnitelmassa ei määritellä, kuka vastaa toimenpiteiden toteuttamisesta, jää epäselväksi, onko kyse sosiaali- ja terveyspalvelujen omasta

toimintamallista vai onko tarkoituksena toteuttaa se yhteistyössä muiden toimijoiden, kuten poliisin ja kuntien, kanssa.

Opiskeluhuollon alueellisen yhteistyösuunnitelmaan tavoitteet ja toimenpiteet

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman ja kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelman sisällöt tukevat toisiaan. Jotta opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet voidaan toteuttaa käytännössä, on tärkeää, että opiskeluhuoltopalvelujen resurssit ovat riittävät ja että palvelut ovat saatavilla lähipalveluina.

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Myös työikäisten osalta alueellisen hyvinvointisuunnitelman sisältö tukee kaupungissa tehtävää hyvinvointityötä. Asiakirjassa käsitellään kuitenkin varsin vähän työttömille suunnattuja palveluja sekä lakisääteistä toimintaa, joka ohjaa yhteistyötä työllisyyspalvelujen kanssa.

Yksi hyvinvointisuunnitelman tavoitteista on tukea työttömien terveyttä ja toimintakykyä sekä ohjata heitä monialaisiin palveluihin aktiivisen tuen antamiseksi. Kaupunki pitää tätä hyvänä tavoitteena, mutta valitettavasti se ei tällä hetkellä toteudu käytännössä riittävällä tavalla.

Nykyisin tarjolla olevat monialaiset palvelut eivät toimi optimaalisesti, eikä niillä työllisyyspalvelujen asiakkailla, joilla ei ole valmiuksia hoitaa asioitaan itsenäisesti, ole käytettävissään riittävästi tukea. Kaupungin näkemyksen mukaan aktiivista tukea, esimerkiksi sosiaaliohjauksen tai sosiaalityön muodossa, ei enää ole saatavilla samalla tavalla kuin aiemmin, mikä voi vaikeuttaa asiakkaiden etenemistä palvelupolullaan. Monialaisen yhteistyön toimivuutta heikentävät jäykät toimintaperiaatteet, erilaiset rajoitteet, resurssipula ja epäselvä viestintä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tiiviimpää yhteistyötä, selkeämpiä prosesseja sekä yhteistä näkemystä siitä, miten paljon tukea tarvitsevia henkilöitä kohdataan ja ohjataan palvelusta toiseen. Yksilön näkökulmasta on tärkeää saada tarvitsemansa tuki, mutta samalla juuri kunnat kohtaavat ne seuraukset, joita syntyy silloin, kun asiakkaat eivät

pääse etenemään tilanteessaan. Organisaatioiden välisen yhteistyön toimivuus on välttämätöntä, jotta kunnalla on edellytykset onnistua omassa tehtävässään.

Työttömien aktiivinen ohjaaminen terveystarkastuksiin ja tarpeen mukaiseen monialaiseen yhteistyöhön on toimenpide, jota tulee jatkossakin pitää ensisijaisen tärkeänä. Samalla toimintamalli on kuitenkin muuttunut tavalla, joka voi vaikeuttaa palvelujen saavutettavuutta osalle asiakkaista. Nykyisin asiakkaalta edellytetään aiempaa enemmän kykyä käyttää digitaalisia palveluja, kuten Lunnaa, sekä huolehtia itse ajanvarauksista ja yhteydenotoista.

Tämä voi muodostaa haasteen henkilöille, joilla on rajalliset digitaidot tai jotka tarvitsevat enemmän tukea asioidessaan eri viranomaisten kanssa. Aiemmin oli paremmin mahdollista varmistaa jo palveluun ohjaamisen yhteydessä, että asiakas sai ajan oikeaan palveluun.

Haasteita esiintyy myös tiedonkulussa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ja työllisyysalueen välillä. Tällä hetkellä asiakas itse välittää tiedon terveystarkastuksen tuloksista ja jatkotoimenpiteistä työllisyyspalvelujen asiantuntijoille, vaikka usein juuri kunnan asiantuntijat ohjaavat asiakkaan terveystarkastukseen saadakseen arvion esimerkiksi asiakkaan työkyvystä. Samalla terveystarkastusten kattavuuden koetaan heikentyneen

aiempaan verrattuna.

Myös työkykytiimiin ohjautumisen prosessi hyötyisi suuremmasta selkeydestä. Tarvitaan parempaa tiedonkulkua siitä, ketkä asiakkaat ohjataan työkykytiimin palveluihin, mitä toimenpiteitä heidän kohdallaan toteutetaan ja miten tarjottava tuki voidaan kytkeä yhteen

kunnan ja työllisyysalueen tarjoamien palvelujen kanssa.

Jotta tavoite voidaan saavuttaa vaikuttavalla tavalla, tarvitaan selkeämpiä yhteistyörakenteita, sujuvampaa tiedonvaihtoa sekä toimintamalleja, jotka huomioivat niiden henkilöiden tarpeet, joiden on vaikea itsenäisesti asioida ja löytää tiensä eri palvelujen välillä.

Toimintaa ja yhteistyötä ohjaavan lainsäädännön osalta alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa viitataan sivulla 28 vanhentuneeseen, enää voimassa

olemattomaan lainsäädäntöön seuraavasti:

Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012, 2. luku

Asiaa koskeva laki: Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 380/2023

Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010, 30 §

Asiaa koskeva laki: Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023

Tärkein laki, joka puuttuu kokonaan:

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä 381/2023

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2027–2030 tukee hyvin kaupungin työtä ikääntyneiden asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Sekä kaupungilla että hyvinvointialueella on yhteisiä tavoitteita mielen hyvinvoinnin vahvistamisessa, terveiden elintapojen edistämisessä, hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisessa sekä turvallisuuden edistämisessä.

Kokonaisuutena hyvinvointialueen ja kaupungin toimenpiteet täydentävät toisiaan ja luovat hyvät edellytykset ikääntyneiden asukkaiden terveyden, hyvinvoinnin, turvallisuuden sekä mahdollisimman pitkään kotona asumisen tukemiselle. Kaupunki pitää myönteisenä sitä,

että kulttuurihyvinvointi on huomioitu useissa väestön hyvinvointia koskevissa yleisissä tavoitteissa ja toimenpiteissä, ja katsoo sen olevan tärkeää kaikissa ikäryhmissä. Erityisesti ikääntyneiden kohdalla kulttuurihyvinvointia tukevilla palveluilla voi olla merkittävä rooli yksinäisyyden ehkäisemisessä sekä psyykkisen hyvinvoinnin ja osallisuuden kokemuksen vahvistamisessa.

Kaupungissa nähdään, että ikääntyneiden hyvinvoinnin kannalta keskeisimpiä tavoitteita ovat yksinäisyyden ehkäiseminen ja vähentäminen, fyysisen toimintakyvyn vahvistaminen sekä kaatumistapaturmien ehkäisy. Sekä tahaton yksinäisyys että kaatumistapaturmat heikentävät

yksilön elämänlaatua, mutta aiheuttavat myös yhteiskunnalle kustannuksia niiden seurausten kautta. Tämän vuoksi on tärkeää, että molemmat organisaatiot

työskentelevät määrätietoisesti näiden riskien vähentämiseksi.

Hyvinvointisuunnitelman sisältö selkeytyisi, jos toimenpiteitä täsmennettäisiin konkreettisemmiksi, niiden toteuttamisesta vastuussa olevat tahot nimettäisiin sekä jokaiselle toimenpiteelle määriteltäisiin omat mittarit. Toimenpiteet ovat sinänsä kaikki myönteisiä ja kannatettavia, mutta niiden vaikutukset riippuvat siitä, miten ne toteutetaan käytännössä. Tämä huomio koskee kaikkia suunnitelman sisältökokonaisuuksia, ei ainoastaan ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämistä käsittelevää osuutta. Olisi ollut hyvä, jos kyselyssä olisi ollut mahdollisuus kommentoida suunnitelman sisältöä myös yleisemmällä tasolla.

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Vammaisten henkilöiden kannalta palvelujen saavutettavuus on keskeisen tärkeää. Sekä palvelupisteiden esteettömyyden arviointi että henkilöstön osaamisen vahvistaminen vammaisten henkilöiden kohtaamisessa ovat tärkeitä toimenpiteitä.

Yhtenä toimenpiteenä mainitaan monikielisen väestön asioinnin kehittäminen. Kaupunki haluaa tässä yhteydessä korostaa myös oikeutta saada palvelua ruotsin kielellä sekä sitä, että erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien asukkaiden kannalta on tärkeää voida saada palvelua omalla äidinkielellään.

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Henkilöt, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi, kuuluvat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteiden piiriin samalla tavoin kuin muutkin asukasryhmät. Tämän väestöryhmän kannalta on kuitenkin keskeisen tärkeää, että tulkkauspalvelut toimivat asianmukaisesti, jotta he voivat saada yhdenvertaisesti samoja palveluja kuin muutkin asukkaat.

Muut mahdolliset väestöryhmät

Raasepori on vahvasti kaksikielinen kaupunki, jossa ruotsi on enemmistökieli. Vaikka lähtökohtana ja oikeutena on, että sekä suomen- että ruotsinkieliset saavat palvelua omalla äidinkielellään, tämä ei käytännössä aina toteudu. Kaupunki haluaa korostaa, että hyvinvointialueella on velvollisuus tarjota yhdenvertaisia palveluja asiakkaan omalla äidinkielellä myös ruotsinkielisille, eikä kuntien henkilöstön tehtävänä ole toimia hyvinvointialueen käännöspalveluna. Sen lisäksi, että ruotsinkielisillä on oikeus saada sosiaali- ja terveyspalveluissa palvelua omalla äidinkielellään, ruotsin kieli tulee huomioida myös esimerkiksi asukastilaisuuksissa, tiedotus- ja kampanjamateriaaleissa sekä muussa viestinnässä. Esimerkkinä tilanteesta, jossa tämä ei toteudu, voidaan mainita hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten kokouspöytäkirjat. Ne ovat saatavilla ainoastaan suomen kielellä, mikä asettaa ruotsinkieliset asukkaat eriarvoiseen asemaan ja heikentää heidän mahdollisuuksiaan osallisuuteen, koska aineisto ei ole heille yhtä saavutettavaa kuin

suomenkielisille.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on tärkeä rooli ruotsinkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisen tukemisessa valtakunnallisesti. Tämän vuoksi on toivottavaa, että hyvinvointialue pyrkii aktiivisesti toimimaan tässä asiassa edelläkävijänä ja hyvänä esimerkkinä.

Suunnitelmassa huomioidaan eri väestöryhmät periaatteellisella tasolla, mutta ruotsinkielisen väestön tarpeet, pitkäaikaissairaat henkilöt sekä useat muut

vähemmistöryhmät voitaisiin tuoda selkeämmin esiin omien tavoitteiden, mittareiden tai konkreettisten toimenpiteiden avulla, jotta yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden toteutuminen käytännössä voidaan varmistaa.

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteet

-

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Mahdolliset muut väestöryhmät

-

Siuntion kunta sivistysosasto

Lausunto

07.10.2026

Asia: 4802/00.01.02/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet kohdentuvat pääasiallisesti lapsiin ja lapsiperheisiin. Tavoitteissa on huomioitu hyvinvointi-indikaattoreiden osoittamaa tietoa ja valtakunnallisesti tunnistettuja ilmiöitä. Toimenpiteisiin liittyviä verkostoja on kuvattu monipuolisesti.

Alle 30-vuotiaat täysi-ikäiset sijoittuvat osassa tavoitteita lasten ja nuorten kohderyhmään ja osassa työikäisten kohderyhmään. Koska sekä kuntien että hyvinvointialueiden HYTE-kertoimen tulosindikaattoreissa nuorten aikuisten syrjäytymisen riskit on vahvasti nostettu seurantaan, Siuntion kunta toivoo, että hyvinvointisuunnitelmaan voitaisiin tehdä lisäyksiä, joissa huomioitaisiin vielä vahvemmin tämän kohderyhmän hyvinvoinnin tarpeet ja edistäminen.

Opiskeluhuollon alueellisen yhteistyösuunnitelmaan tavoitteet ja toimenpiteet

Siuntion kunnan sivistyslautakunta pitää alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman luonnosta pääosin onnistuneena ja laaja-alaisena kokonaisuutena. Suunnitelma tukee oppilas- ja opiskelijahuoltolain tavoitteita sekä painottaa perustellusti yhteisöllisyyden, osallisuuden ja mielen hyvinvoinnin vahvistamista alueellisina painopisteinä vuosille 2027-2030.

Sivistyslautakunta pitää erityisen myönteisenä sitä, että suunnitelmassa korostetaan yhteisöllisen opiskeluhuollon ensisijaisuutta, opiskeluhuollon kytkemistä oppilaitosten arkeen sekä koulutuksen järjestäjien ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä. Nämä lähtökohdat ovat yhteneväisiä myös Siuntion kunnan opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteiden kanssa.

Lausunnossaan sivistyslautakunta nostaa kuitenkin esille seuraavat kehittämisehdotukset:

1. Paikallisten erityispiirteiden huomioiminen resurssien kohdentamisessa Suunnitelmassa todetaan, että voimavarojen kohdentamisessa huomioidaan opiskelijamäärät, hyvinvointitieto, erityistarpeet ja oppilaitosten sijainti. Sivistyslautakunta pitää tärkeänä, että myös pienten kuntien erityisolosuhteet huomioidaan resurssien jaossa. Pitkät etäisyydet, pienet yksiköt ja rajalliset henkilöstöresurssit voivat vaikuttaa opiskeluhuoltopalvelujen saavutettavuuteen eri tavalla kuin suurissa kaupungeissa.

2. Yhteisöllisen opiskeluhuollon näkyvämpi konkretisointi Suunnitelmassa yhteisöllinen opiskeluhuolto on perustellusti nostettu keskeiseksi toimintamuodoksi. Sivistyslautakunta esittää, että toteuttamissuunnitelmassa määritellään nykyistä tarkemmin yhteisöllisen opiskeluhuollon tavoitteet, mittarit ja seuranta. Tämä helpottaisi toiminnan vaikuttavuuden arviointia ja tukisi yhtenäisiä käytäntöjä hyvinvointialueella.

3. Opiskeluhuollon henkilöstön läsnäolo oppilaitoksissa Siuntion opiskeluhuoltosuunnitelmassa korostuu opiskeluhuollon ammattilaisten kiinnittyminen koulun arkeen ja oppilaitosyhteisöön. Sivistyslautakunta pitää tärkeänä, että alueellisessa suunnitelmassa varmistetaan psykologien, kuraattorien ja terveydenhoitajien riittävä ja säännöllinen läsnäolo oppilaitoksissa, eikä palveluiden saatavuutta rakenneta liiallisesti keskitettyjen tai digitaalisten ratkaisujen varaan.

4. Koulupoissaolojen ehkäisyyn liittyvän yhteistyön vahvistaminen Suunnitelmassa tunnistetaan koulupoissaoloihin puuttumisen merkitys. Sivistyslautakunta pitää tärkeänä, että hyvinvointialue ja koulutuksen järjestäjät kehittävät yhteisiä toimintamalleja erityisesti pitkittyneiden poissaolojen, koulukiinnittymisen haasteiden sekä mielenterveyteen liittyvien syiden varhaiseen tunnistamiseen ja tukeen.

5. Kaksikielisyyden turvaaminen Siuntio on kaksikielinen kunta. Sivistyslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että opiskeluhuoltopalvelut ovat aidosti saatavilla sekä suomen että ruotsin kielellä kaikissa palveluissa ja että myös rekrytoinnissa sekä palvelujen järjestämisessä huolehditaan kielellisten oikeuksien toteutumisesta.

Yhteenveto Siuntion kunnan sivistyslautakunta katsoo, että alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma tarjoaa hyvän perustan opiskeluhuollon kehittämiselle Länsi-Uudellamaalla. Lautakunta pitää tärkeänä, että suunnitelman toimeenpanossa korostuvat lähipalvelut, yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistaminen, opiskeluhuollon ammattilaisten riittävä läsnäolo oppilaitoksissa, alueellisesti yhdenvertaiset palvelut sekä kuntien kanssa tehtävä tiivis yhteistyö.

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja erityisesti toimenpiteet jäävät Terveiden elintapojen tukeminen - painopistettä lukuun ottamatta suurpiirteisiksi ja kohdentumattomiksi. Painopisteestä 4.4. Turvallisuuden edistäminen kohderyhmä puuttuu kokonaan. Siuntion kunta ehdottaa, että yhteistyön kehittäminen ja tiedon jakaminen työterveyshuoltotoimijoiden ja muiden työssä olevia kohtaavien tahojen kanssa voisivat olla yksi hyvinvointialueen kehittämistavoite jatkossa.

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet ovat enimmäkseen selkeitä ja konkreettisia. Siuntion kunta pitää tärkeänä, että useassa toimenpiteessä on tunnistettu ja tuotu esiin verkostojen ja eri toimijoiden yhteistyön tärkeys, mutta myös sosiaali- ja terveyspalveluiden vastuu hyvinvoinnin ja terveyden varhaisessa tukemisessa.

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Vammaisväestöön ja vieraskieliseen väestöön kohdistuvia tavoitteita ja toimenpiteitä on kuvattu hyvinvointisuunnitelmassa kohtalaisesti. Siuntion kunta haluaa painottaa, että vaikka erityisryhmää ei olisi hyvinvointitavoitteessa ja -toimenpiteessä erikseen mainittu, kaikissa palveluketjuissa tulee olla riittävä tietoisuus ja valmius monimuotoisuuden kohtaamiseen ja huomioimiseen.

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

kts. edellinen kohta

Muut mahdolliset väestöryhmät

YLEISET HUOMIOT ja Hyvinvointisuunnitelmaluonnoksen kytkeytyminen Siuntion kunnan HYTE-työn tavoitteisiin ja HYTE-yhteistyöhön

Siuntion kunta pitää hyvänä, että hyvinvointisuunnitelman valmistelussa on toteutettu laajaa eri tahojen kuulemista ja osallistamista. Kohdassa 7 esitetyt kyselyiden yhteenvedot heijastuvat suunnitelmaosioon. Hyvinvointisuunnitelma on johdonmukainen kokonaisuus ja luettavuudeltaan selkeä. Painopisteittäin ja ikäryhmittäin koottuja tavoitteita ja toimenpiteitä on useimmissa kohdissa riittävä ja realistinen määrä. Siuntion kunta pitää kohtaa 3.1. Yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet ikäryhmittäisiä tavoitteita hyvin täydentävänä ja eri toimijoiden yhteistyötä ja palveluketjujen toimivuutta konkretisoivana.

Siuntion kunta toteaa, että hyvinvointialueen, kuntien ja järjestötyön yhdyspintatyössä yhteisiksi sovitut painopisteet ohjaavat läpileikkaavasti hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaluonnosta. Tämä mahdollistaa johdonmukaisen jatkumon kunnan HYTE-työn tavoitteisiin ja yhteistyöhön. Yhteiset painopisteet antavat hyvän rungon myös vuosittain käytävän HYTE-neuvottelun rakenteelle ja yhteisten tavoitteiden ja toimenpiteiden vastuujaon määrittelylle.

Siuntion kunta pitää hyvänä, että lausuttavana olevassa luonnoksessa on monen toimenpiteen kohdalla tunnistettu ja kuvattu tavoitteeseen liittyvät verkostot ja yhteistyön tarve. Siuntion kunnan valmisteilla oleva hyvinvointisuunnitelma tulee kytkeytymään vahvasti hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaan. On tärkeää, että sekä hyvinvointialueen että kuntien hyvinvointisuunnitelmat ohjaavat yhdyspinnan teemaverkostoissa tehtävää HYTE-työtä, ja että niitä käytetään säännöllisesti toiminnan arvioinnin välineinä.

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteet

-

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Mahdolliset muut väestöryhmät

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

ote_kunnanhallitus_5.10.2026_224_lausuntopyynto_luonnoksesta_lansiuudenmaan_hyvinvointialueen_alu.pdf

utdrag_kommunstyrelsen_5.10.2026__224_vastra_nylands_valfardsomrades_begaran_om_utlatande_om_utkas.pdf

ote_sivistyslautakunta_19.8.2026_lausunto_lansi_uudenmaan_hyvinvointialueen_alueellisen_opiskeluhuoltosuunnitelman_luonnos.pdf

utdrag_bildningsnämnden_19.8.2026_utlatande_om_utkastet_till_vastra_nylands_valfardsomrades_regionala_elevhalsoplan.pdf

Kivekäs Paula
Siuntion kunta sivistysosasto

Karkkilan kaupunki

Lausunto

07.10.2026

Asia: 4802/00.01.02/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Karkkilan kaupunki pitää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnille asetettuja tavoitteita pääosin hyvin kaupungin omia tavoitteita tukevina. Molemmissa

suunnitelmissa korostuvat turvallinen kasvuympäristö, mielen hyvinvointi, terveelliset elintavat sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen.

Alueellisessa suunnitelmassa olisi hyvä konkretisoida hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyötä erityisesti varhaisen tuen kokonaisuudessa sekä kuvata nykyistä selvemmin varhaiskasvatuksen, opetuksen ja nuorisopalvelujen yhteyttä hyvinvointialueen palveluihin. Myös liikunnallisen elämäntavan edistämisessä tulisi tunnistaa nykyistä selvemmin hyvinvointialueen ja kuntien yhteinen työ.

Karkkilan kaupunki pitää tärkeänä Ankkuri-toimintamallin hyödyntämistä koko hyvinvointialueella. Toimintaa tulee kehittää yhteistyössä kuntien kanssa paikalliset tarpeet huomioiden. Kuntien ennaltaehkäisevän työn ja tiedolla johtamisen tueksi tarvitaan mahdollisuuksien mukaan kuntakohtaista tietoa Ankkuri-toiminnasta, nuorten turvallisuudesta ja rikoksiin liittyvistä ilmiöistä.

Karkkilan hyvinvointisuunnitelmaluonnoksessa 18–29-vuotiaat nuoret aikuiset on tunnistettu omana ikäryhmänään. Karkkilan kaupunki toivoisi, että myös alueellisen suunnitelman toimeenpanossa huomioidaan nuorten aikuisten erityinen elämänvaihe sekä siihen liittyvät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kysymykset.

Opiskeluhuollon alueellisen yhteistyösuunnitelmaan tavoitteet ja toimenpiteet

Karkkilan kaupunki pitää myönteisenä, että alueellista opiskeluhuoltosuunnitelmaa on ollut mahdollista kommentoida jo ennen varsinaista lausuntokierrosta. Karkkilan koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma on valmistelussa ja kytkeytyy osaksi kaupungin hyvinvointisuunnitelman kokonaisuutta.

Kaupunki pitää tärkeänä opiskeluhuoltopalvelujen saavutettavuutta ja tiivistä yhteistyötä koulutuksen järjestäjien kanssa. On myönteistä, että saavutettavuus ymmärretään suunnitelmassa laajasti ja siinä huomioidaan muun muassa kieli ja tulkkaus, kulttuurisensitiivisyys sekä vieraskielisten opiskelijoiden tosiasialliset mahdollisuudet käyttää palveluja.

Toimeenpanossa tulee varmistaa toimiva tiedonkulku ja yhteistyö hyvinvointialueen opiskeluhuoltopalvelujen sekä kuntien koulujen, oppilaitosten ja muiden lasten ja nuorten palvelujen välillä. Alueellisten toimintamallien tulee mahdollistaa myös paikallisten tarpeiden huomioiminen.

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Työikäisten tavoitteet vastaavat hyvin Karkkilan kaupungin tavoitteita. Kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa työikäisten hyvinvoinnin edistäminen nähdään kaupungin, hyvinvointialueen, työllisyysalueen, järjestöjen, yritysten ja muiden toimijoiden yhteistyönä.

Mielen hyvinvoinnin osalta alueellisessa suunnitelmassa painottuvat yksilön tuki ja sote-palvelut, kun taas kaupungin keinoissa korostuvat yhteisöllisyys, osallisuus sekä liikunta-, kulttuuri-, harrastus- ja vapaaehtoistoiminta. Toimeenpanossa on tärkeää kehittää kaksisuuntaista palveluohjausta hyvinvointialueen palvelujen sekä kuntien, järjestöjen ja yhteisöjen hyvinvointia edistävän toiminnan välillä.

Elintapaohjauksessa suunnitelmat muodostavat hyvän perustan yhteistyölle. Karkkilan tavoitteena on kehittää liikuntaneuvontaan ja muuhun elintapaohjaukseen ohjautumista yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Yhteiset ja sujuvat ohjauskäytännöt ovat keskeisiä tavoitteen toteutumiselle.

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisessa tulee lisäksi huomioida hyvinvointialueen, kuntien ja työllisyysalueen yhteistyö erityisesti työttömien ja

osatyökykyisten työ- ja toimintakyvyn tukemisessa.

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Alueellisen ja Karkkilan hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ovat ikääntyneiden osalta hyvin samansuuntaisia. Molemmissa korostuvat toimintakyky, mielen hyvinvointi ja yksinäisyyden ehkäiseminen, terveelliset elintavat, turvallinen arki sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen. Yksinäisyyden ehkäisemisessä keskeinen yhdyspinta muodostuu hyvinvointialueen

palveluissa tapahtuvan yksinäisyyden tunnistamisen ja asiakasohjauksen sekä kohtaamispaikka-, harrastus- ja vapaaehtoistoiminnan välille.

Karkkilan kaupunki pitää myönteisenä hyvinvointialueen tavoitetta lisätä toimintakyvyltään heikentyneiden ikääntyneiden liikkumista yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa. Toimeenpanossa tulee varmistaa toimiva ohjaus hyvinvointialueen palveluista kuntien liikuntaneuvontaan ja muuhun hyvinvointia

edistävään toimintaan.

Turvallisen kotona asumisen edistämisessä hyvinvointialueen ja kunnan tehtävät täydentävät toisiaan. Kotiin annettavien palvelujen, kaatumisten ehkäisyn ja teknologisten ratkaisujen lisäksi tarvitaan kuntien vastuulla olevia turvallisia ja esteettömiä arkiympäristöjä.

Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ikääntyneiden tavoittamisessa Seniori infon ja kuntien palvelujen välistä ohjausta sekä muuta paikallista verkostoyhteistyötä tulee edelleen vahvistaa.

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Alueellisessa suunnitelmassa vammaisten henkilöiden tavoitteet sisältyvät eri ikäryhmien tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Kaupunki pitää myönteisenä

esteettömyyden, saavutettavuuden ja henkilöstön kohtaamisosaamisen vahvistamista koskevia kirjauksia. Karkkilan omassa hyvinvointisuunnitelmassa

esteettömyys ja saavutettavuus muodostavat läpileikkaavan kokonaisuuden.

Karkkilan kaupunki esittää harkittavaksi vammaisten ja pitkäaikaissairaiden tavoitteiden nykyistä näkyvämpää kokoamista alueellisessa suunnitelmassa.

Tavoitteiden sijoittuminen useisiin eri kohtiin vaikeuttaa kokonaisuuden hahmottamista ja seurantaa.

Saavutettavuudessa tulee fyysisen esteettömyyden lisäksi huomioida digitaalinen ja viestinnällinen saavutettavuus, palvelujen ymmärrettävyys, yhdenvertainen kohtaaminen sekä tarvittavat kohtuulliset mukautukset.

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Karkkila pitää myönteisenä sitä, että suunnitelmassa huomioidaan monikielinen väestö sekä palvelujen saavutettavuus. Erityisesti saavutettavuuden,

kulttuurisensitiivisen työotteen ja monikielisen asioinnin kehittäminen tukevat kotoutumisen edistämistä.

Karkkilan kaupunki esittää kuitenkin harkittavaksi, tulisiko maahan muuttaneiden ja vieraskielisten asukkaiden hyvinvointia, osallisuutta ja palveluihin kiinnittymistä nostaa suunnitelmassa näkyvämmin esiin. Väestökehityksen muutokset ja vieraskielisen väestön kasvu tunnistetaan suunnitelmassa, mutta niiden pohjalta ei aseteta erillisiä tavoitteita tai seurantamittareita.

Erityisesti hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen yhteydessä voitaisiin korostaa kotoutumista tukevia palvelupolkuja, monialaista yhteistyötä kuntien

kotoutumispalvelujen kanssa sekä maahan muuttaneiden osallisuuden, työllistymisen ja hyvinvoinnin seurantaa. Suunnitelman toimeenpanossa tulee lisäksi huomioida kotoutumislain mukainen kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyö.

Muut mahdolliset väestöryhmät

Karkkilan kaupunki pitää hyvänä, että työelämän ulkopuolella olevat, osatyökykyiset ja omaishoitajat on tunnistettu eri ikäryhmien tavoitteisiin sisältyviksi ryhmiksi ja että erityisesti omaishoitajien hyvinvoinnin tukemiselle on määritelty konkreettisia

toimenpiteitä.

Karkkilan hyvinvointisuunnitelmassa kulttuurihyvinvointi ja luontohyvinvointi on nostettu läpileikkaaviksi hyvinvoinnin edistämisen teemoiksi. Karkkilan kaupunki pitää myönteisenä, että myös alueellisen hyvinvointisuunnitelman yhteisissä tavoitteissa tunnistetaan kulttuurihyvinvointi ja luontoliikkuminen. Toimeenpanossa tulee vahvistaa hyvinvointialueen palveluista ohjautumista kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kulttuuri-, liikunta- ja luontohyvinvointipalveluihin. Kulttuurihyvinvoinnissa voidaan hyödyntää olemassa olevia saavutettavuutta tukevia toimintamalleja, kuten Kaikukorttia. Luontohyvinvoinnin osalta voisi huomioida luontoliikkumisen lisäksi laajemmin luonnon merkityksen mielen hyvinvoinnille, yhteisöllisyydelle ja

toimintakyvylle.

Kaupunki pitää tärkeänä myös yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön tavoitteellista jatkamista ja kysyy, millä aikataululla hyvinvointialueen vuonna 2023 hyväksytty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä siihen sisältyvät tavoitteet ja toimenpiteet on tarkoitus päivittää.

Karkkilan kaupunki haluaa korostaa kuntakohtaisen tiedon merkitystä hyvinvointisuunnitelman toimeenpanossa ja seurannassa. Hyvinvointialueen tuottama tieto täydentää kuntien omaa hyvinvointitietoa ja on välttämätöntä kuntien HYTE-työn johtamisessa. Tietoa tarvitaan sellaisella alueellisella tarkkuudella, että kuntien erilaiset olosuhteet, väestörakenteet ja hyvinvoinnin haasteet voidaan tunnistaa ja toimenpiteitä kohdentaa tarpeen mukaisesti. Myös hyvinvointisuunnitelman

tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen seurannassa tulisi hyödyntää kuntakohtaista tietoa aina, kun sitä on tarkoituksenmukaisesti saatavilla.

Karkkilan kaupunki pitää tärkeänä, etteivät koko hyvinvointialuetta kuvaavat keskiarvot peitä kuntien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja. Kuntien tarpeet, resurssit ja valmiudet eroavat toisistaan, minkä tulee näkyä sekä HYTE-yhteistyössä että palvelujen suunnittelussa. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisessa tulee huomioida myös palvelujen alueellinen saatavuus ja tarpeenmukaiset lähipalvelut koko hyvinvointialueella.

Kokonaisuutena Karkkilan kaupunki pitää alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteita hyvin yhteensopivina kaupungin oman hyvinvointisuunnitelman kanssa. Suunnitelman toimeenpanossa keskeistä on hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden tehtävien ja yhdyspintojen konkretisointi, sujuva palveluohjaus, paikallisten olosuhteiden huomioiminen sekä riittävä kuntakohtainen tieto toiminnan

suunnittelun ja arvioinnin tueksi.

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteet

-

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Mahdolliset muut väestöryhmät

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

Lausunto EVLA300926.pdf

Pöytäkirjanote_elinvoimaltk_30.9.2026_§42.pdf

Ahjoniemi Satu
Karkkilan kaupunki - Elinvoimalautakunta 30.9.2026 § 42

Kirkkonummen kunta

Lausunto

06.10.2026

Asia: 4802/00.01.02/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

On tärkeää poistaa stigmaa elintapaohjauksen tarpeesta ja pitää avun hakemisen ja saamisen kynnys matalana. Kirkkonummen kunnan hyvinvointisuunnitelmassa terveiden elintapojen osalta keskitytään pääosin liikunnallisen elämäntavan edistämiseen sekä lasten ja nuorten ravitsemukseen kouluruokailuun osallistumisen näkökulmasta. Hyvinvointialueen ammattilaisten toteuttama elintapaohjaus täydentää asukkaiden terveiden elintapojen edistämistä kokonaisvaltaisesti. Suun terveydenhuollon läsnäolo alakouluissa, mukaan lukien erityiskouluissa, on huomioitava ja samalla varmistettava henkilöstön valmius ja osaaminen kohtaamaan myös kehitysvammaisia lapsia ja nuoria.

Palveluiden kehittäminen vastaamaan monimuotoisen ja monikulttuurisen asiakaskunnan tarpeita on kannatettava. Myös Kirkkonummen kunnan hyvinvointisuunnitelmassa otetaan teema laajasti huomioon muun muassa tarkastelemalla palveluihin osallistumisen esteitä, edistämällä palveluiden näkyvyyttä ja saavutettavuutta sekä kehittämällä kohderyhmien mukaista viestintää. Mielenterveyspolun kehittämisessä tulee myös osallistaa asiakkaita esimerkiksi asiakasraatien ja vammaisneuvoston kautta. Digihoitopolkujen tulee olla saavutettavia ja selkokielisiä. Neuvola-työssä oma vakituinen hoitaja on tärkeä kaikille perheille ja erityisen tärkeä erityislasten perheille. Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan jatkuminen saumattomasti on varmistettava.

Pidämme ennaltaehkäisevää toimintaa olennaisena osana nuorisorikollisuuden torjuntaa, joten nuorisorikollisuuden ehkäisemisen toimintamallin laatiminen on kannatettava toimenpide. Toimintamallissa on hyvä huomioida mahdolliseen riskikäyttäytymiseen puuttuminen jo aikaisessa vaiheessa.

Tavoite arjen turvallisuuteen liittyvän tiedon jakamisesta on linjassa Kirkkonummen kunnan hyvinvointisuunnitelman kanssa. Pyrimme hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti toteuttamaan aktiivisesti turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvää viestintää eri kanavissa.

Viestinnässä on muistettava vammaisten henkilöiden tarpeet muun muassa käyttämällä selkokieltä, monipuolisia viestintäkanavia ja -tapoja. Kunnan tulee olla aktiivinen yhteistyökumppani nuorisorikollisuuden ehkäisyssä ja siten tärkeä olla mukana myös toimintatapojen kehittämisessä ja vahvistamisessa.

Opiskeluhuollon alueellisen yhteistyösuunnitelmaan tavoitteet ja toimenpiteet

Kirkkonummen kunnan hyvinvointisuunnitelmassa tunnistetaan moniammatillisen yhteistyön merkitys lasten ja nuorten psykologisen turvallisuuden vahvistamisessa. Sen vuoksi tavoitteeksi on nostettu opiskeluhuollon, opetuksen, kouluvalmentajien ja koulunuorisotyön välisen yhteistyön kehittäminen.

Pidämme tärkeänä jatkossakin varmistaa, että oppilaitosten henkilöstö, eli kunnan työntekijät kutsuvat opiskeluhuollon ammattilaiset mukaan yhteisiin rakenteisiin, suunnitteluun ja päivittäiseen toimintaan. Näemmekin, että hyvinvointialueen ensisijaisena tehtävänä on ennen kaikkea varmistaa, että opiskeluhuollon ammattilaiset osallistuvat systemaattisesti tähän toimintaan.

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Pidämme asunnottomuuden ennaltaehkäisyä ja vähentämistä tärkeänä, Kirkkonummen kunnan hyvinvointisuunnitelman mukaisena tavoitteena. Monialaista yhteistyötä on kehitettävä edelleen, ja näemme keskeisenä toimenpiteenä kuntien ja hyvinvointialueen yhteisen, asunnottomuutta ennaltaehkäisevää työtä tekevän henkilöstön verkoston perustamisen. Verkoston tehtävänä olisi koota yhteen alueellisia ilmiöitä ja haasteita sekä kehittää niihin ratkaisuja. Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen myöntöperusteissa tulisi myös olla joustovaraa silloin, kun henkilöllä on akuutti asunnottomuuden uhka tai asunnottomuus. Pidämme tärkeänä, että ennaltaehkäisevän sosiaalityön resurssit ovat riittävät ja palvelut ovat saavutettavissa kaikille alueen asukkaille. Sosiaalipalveluiden akuutin vastaanoton keskittäminen Espooseen heikentää kirkkonummelaisten asukkaiden hoidon saavutettavuutta.

Omalääkärimallissa on huomioitava, että esimerkiksi kehitysvammaiselle tai harvinaissairaalle henkilölle osoitettavalla lääkärillä on tarvittava osaaminen erilaisiin tilanteisiin. Usein näissä tapauksissa tarvitaan moniammatillinen tiimi, jolloin jonkun täytyy kuitenkin olla perillä kokonaistilanteesta. Vajaatyökykyisten työllistämisen edistämisessä on tärkeää, että hyvinvointialue tekee yhteistyötä kuntien kanssa. Palveluissa, joissa hyödynnetään ryhmämuotoisia toimintoja, on pidettävä rinnalla myös yksilöllinen ohjaus, mikäli henkilö ei pysty osallistumaan ryhmävastaan-otoille.

Terveiden elintapojen tukemisessa viestinnän merkitys on suuri. Viestinnän suunnittelussa on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että toteutustavat ovat sellaisia, jotka tavoittavat kaikki väestöryhmät. Lunnan helppokäyttöisyyteen on syytä kiinnittää huomiota ja digitaalisten palveluiden saavutettavuus ja käytettävyys kaikille käyttäjille on varmistettava myös kehitystyössä.

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Pidämme tärkeänä, että LUVN kehittää tapoja tunnistaa ikääntyneiden yksinäisyys ja osaltaan jatkaa ikääntyneiden kohtaamispaikkatoiminnan toteuttamista myös jatkossa. Tavoittelemme myös Kirkkonummen kunnan hyvinvointisuunnitelmassa ikääntyneiden yksinäisyyden vähentymistä muun muassa toteuttamalla heille yhteisöllisiä asumisratkaisuja sekä tarjoamalla erilaisia mahdollisuuksia aktiiviseen arkeen monipuolisen senioritoiminnan muodossa. Hyvinvointialueen toteuttamaa kohtaamispaikkatoimintaa voisi kehittää myös mahdollistamaan eri ikäisten väliset kohtaamiset esimerkiksi nuorten ja ikäihmisten välillä. Kunnan ja hyvinvointialueen ikääntyneiden palveluiden on syytä olla tietoisia toistensa toiminnasta, jotta toiminta säilyy tarkoituksenmukaisena toisiaan täydentävinä palveluna ja mahdollistaa tehokkaan asiakasohjauksen toiminnasta toiseen.

Pidämme tärkeänä, että yhteistyö hyvinvointialueen ja kunnan välillä toimii ikääntyneiden liikkumisen lisäämiseksi. Ikääntyneet tarvitsevat aktiivista liikuntaa, tasapainoharjoittelua sekä lihasvoiman ja peruskunnon ylläpitämistä. Toimiva yhteistyö edistää ikäihmisten aktiivisen arjen toteutumista ja samalla toimii myös tehokkaana kaatumisia ehkäisevänä toimenpiteenä.

Tunnistamme myös Kirkkonummen kunnan hyvinvointisuunnitelmassa tarpeen viestiä ikäihmisille moninaisin keinoin ottaen huomioon sekä digitaaliset että perinteiset viestinnän keinot. Kaikessa viestinnässä on hyvä tuoda esiin selkeät ohjaukset palveluiden piiriin. Kulttuuritoiminnan lisäksi ikääntyneitä olisi hyvä ohjata myös ohjattuihin harrastustoimintoihin aktiivisesti. Omaishoitajien hyvinvointia tukevia palveluita tulisi suunnitella omaishoitajia osallistaen. Konkreettisena omaishoitajien tukitoimena voisi toimia kulkemisen tukeminen silloin, kun omainen siirtyy ympärivuorokautiseen hoitoon oman kunnan ulkopuolelle. Ikääntymiseen liittyvät epävarmuudet, hahmottamisvaikeudet, vammaisuus tai muistin heikentyminen eivät saa olla esteenä laadukkaan ja turvatun elämän järjestämiseen kotona. Teknologisten ratkaisujen saavutettavuus ja käytettävyys kaikilla asiakkaille on varmistettava, eikä se saa kokonaan korvata ihmiskontaktia. Palvelut tulee järjestää tasavertaisesti, saavutettavasti ja huomioiden myös syystä tai toisesta heikommassa asemassa olevat asukkaat.

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Asiointipisteiden esteettömyyden parantaminen on kannatettava toimenpide. Kaikilla, myös vammaisilla ihmisillä tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet päästä palveluiden äärelle. Myös Kirkkonummen kunnan hyvinvointisuunnitelmassa on tavoitteena esteettömän elinympäristön kehittäminen muun muassa talvikunnossapidon, esteettömien ulkoilu- ja virkistysalueiden sekä kunnan rakennushankkeiden esteettömyyssuunnittelun keinoin. Hyvinvointialueen tarjoamien digitaalisten itsehoitopolkujen saavutettavuus ja käytettävyys on varmistettava.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen vammaisten henkilöiden kohtaamisessa on kannatettava tavoite. On myös varmistettava, että tämä osaaminen on varmasti kaikkien vammaisten henkilöiden saatavilla.

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Pidämme tärkeänä vieraskielisen väestön huomioimista kaikissa hyvinvointialueen palveluissa. Myös Kirkkonummen väestö on kasvavasti eri kieli- ja kulttuurivähemmistöistä. Erilaisten tarpeiden tunnistaminen on avainasemassa palveluiden kehittämisessä. Muun muassa monikielisellä ja selkeällä viestinnällä on merkittävä rooli tavoitteen toteutumisessa. Kirkkonummen kunnan hyvinvointisuunnitelmaan on nostettu tavoitteeksi hyvien väestösuhteiden edistäminen, mikä pitää sisällään muun muassa kunnan palveluiden aktiivisen tuomisen lähemmäksi vieraskielisiä kuntalaisia.

Muut mahdolliset väestöryhmät

-

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteet

-

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Mahdolliset muut väestöryhmät

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

Pöytäkirjanote §279.pdf

Kirkkonummen-kunnan-lausunto-alueellisesta-hyvinvointisuunnitelmasta hyväksytty kunnanhallituksessa 5.10.2026.pdf

Orjasniemi Janina
Kirkkonummen kunta

Vihdin kunta

Lausunto

06.10.2026

Asia: 4802/00.01.02/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Vanhemmuuden tuki on tärkeä teema myös Vihdin hyvinvointisuunnitelmassa ja liittyy läheisesti

opiskeluhuoltoon, jossa on vahva yhdyspinta. Neuvolan harkinnanvaraisten tukitoimien lisäksi on tärkeää,

että tavanomaisilla vastaanottoajoilla on riittävästi aikaa ja rutiinia tunnistaa tukea tarvitsevia vanhempia ja

tarjota matalan kynnyksen tukea kasvatustehtävässä. Vihdissä on tehty havainto huoltajien tukiverkkojen

heikentymisestä, ja neuvoloiden ryhmätoiminnalla on mahdollisuus saattaa huoltajia yhteen.

Ankkuritoiminnan lisäksi suunnitelmassa mainitaan vakavan nuorisorikollisuuden ehkäisemisen

toimintamalli. Vihti haluaa lausunnossaan korostaa, että Ankkuritoiminta ei nykyisellään toimi Vihdin

alueella kansallisen ohjauksen mukaisesti ja Ankkurin asiakasvirrat (sen osalta, kun niistä on saatu tietoa)

korreloivat negatiivisesti lisääntyneen nuorisorikollisuuden kanssa. Ankkuritoimintaa on syytä edelleen

kehittää tiiviissä vuoropuhelussa kuntien kanssa vastavoimana nuorisorikollisuuden lisääntymiselle. Sen

asiakkuuksista tulee myös tuottaa kuntatasoisia tilastoja toiminnan arvioinnin tueksi.

Opiskeluhuollon alueellisen yhteistyösuunnitelmaan tavoitteet ja toimenpiteet

Opiskeluhuollon kehittämisen osalta on erityisen tärkeää, että opiskeluhuollon ammattilaisten työpanosta

suunnataan nykyistä enemmän yhteisölliseen työhön, ja yhteisöllisen työn toteutumiselle ja laadulle

luodaan yhdessä hyväksytyt mittarit. Toivomme, että tulevaa toimenpidesuunnitelmaa työstetään vuoropuhelussa alueen kuntien kanssa.

Kuraattorien kiinnittymistä Ankkuritoimintaan on syytä vielä rakenteellistaa ja viestiä vuoropuhelussa kuntien kanssa.

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Työttömien terveystarkastukset on mainittu suunnitelmassa ja Vihdin kokemus on, että ne järjestyvät tällä

hetkellä hyvin lukumääräisesti mitattuna, mutta valitettavan usein puhelimen välityksellä. Laadukkaasti

toteutetut työttömien terveystarkastukset ovat ensisijaisen tärkeitä, kun halutaan löytää työllistymisen

esteiden juurisyitä ja vähentää niitä. Tällä on vaikutusta myös niin kunnan kuin hyvinvointialueenkin HYTEkertoimeen. Vihdin kunta toivoo, että työttömien terveystarkastusten laatuun kiinnitetään suunnitelmassa huomiota ja näistä tuotetaan myös tietoa kunnille ja TE-alueelle. Lisäksi on tärkeää kiinnittää huomiota ja kerätä tietoa tarkastusten jälkeiseen jatko-ohjauksesta ja turvata asiakkaalle sujuva palvelupolku terveystarkastuksesta eteenpäin.

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Ikäihmisten palveluiden tulee olla helposti saavutettavissa myös ilman digiosaamista. Digi- ja etäpalveluiden käytön

painottaminen lisää niiden ikäihmisten haavoittuvuutta, joilla ei ole digitaitoja ja jotka tarvitsevat yksinäiseen

arkeensa ihmisten kohtaamista. Yksinäisyyden vähentämistä ja mielenterveyden tukea ei tule nähdä erillisenä osana muusta palvelukokonaisuudesta.

Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä luovan kohtaamispaikkatoiminnan vakiinnuttaminen on tärkeää ja on linjassa Vihdin hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden kanssa. Vihdin toiveena on, että kohtaamispaikkatoimintaa kehitettäessä otetaan huomioon paikallinen kolmannen sektorin palvelutarjonta niin, että toiminta täydentää joustavasti paikallisia palvelutarpeita.

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää heidän omassa koulussaan, jotta vammaisten lasten arjen kokonaiskuormitus pysyy kohtuullisella, koulunkäyntiä ja oppimista tukevalla tasolla, ja jotta he ovat yhdenvertaisessa asemassa suhteessa muihin lapsiin.

Esteettömyyskartoitukset ovat hyvin linjassa myös Vihdin hyvinvointisuunnitelman esteettömyystavoitteiden kanssa. Toivomme esteettömyyden parantamisessa yhteistyötä, mikäli esteettömyyskartoitukset suuntautuvat Vihdin toimitilat Oy:n omistamiin kiinteistöihin

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Vihdin kunta toivoo toimivampaa kolmikantayhteistyötä kotoutumis-, sosiaali- ja työllisyyspalveluiden välille. Saumaton ja tiivis viranomaisyhteistyö on tärkeää erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ihmisryhmien palvelupoluissa.

Kiintiöpakolaisasiakkaat kuuluvat yhteiskunnan heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin, minkä vuoksi heidän tosiasiallinen pääsynsä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin tulee turvata. Nykyiset yhteydenottokanavat, kuten takaisinsoittojärjestelmät ja chat-palvelut, eivät tavoita tätä asiakasryhmää riittävällä tavalla. Erityisesti luku- ja kirjoitustaidottomat asiakkaat tarvitsevat pidempiaikaista, henkilökohtaista tukea ja seurantaa, jota nykyinen palvelumalli ei tarjoa. Kyse on henkilöistä, jotka ovat asuneet Suomessa useamman vuoden ajan eivätkä siten enää kuulu kotoutumista tukevan sosiaalityön piiriin (alle 2 vuotta Suomessa asuneet). Lisäksi kunta toivoo, että kotoutumista tukevan sosiaalityön käsite määritellään konkreettisella, kohderyhmän ymmärtämällä selkosuomella.

Muut mahdolliset väestöryhmät

-

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteet

-

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Mahdolliset muut väestöryhmät

-

Väätäinen Taru
Vihdin kunta - Vihdin Hyvinvointilautakunta 17.9.2026 § 44

Kauniaisten kaupunki

Lausunto

06.10.2026 424/00.04.01.02/2026

Asia: 4802/00.01.02/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat tavoitteet ovat hyvin linjassa Kauniaisten HYTE-työn kanssa. Kaupunki pitää erityisen tärkeänä helposti saavutettavan mielen hyvinvoinnin tuen, varhaisen tuen sekä vanhemmuuden tuen vahvistamista. Luonnoksessa tunnistettu tavoite kehittää lasten ja nuorten mielenterveyden palvelupolkua sekä vahvistaa yhteistyötä kuntien, järjestöjen ja erikoissairaanhoidon kanssa on kannatettava.

Kauniaisten näkökulmasta lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisessä tulee lisäksi huomioida lasten ja nuorten osallisuus, yksinäisyyden ehkäisy, liikkuminen ja harrastaminen sekä hyvinvoinnin tukeminen heidän omissa arkiympäristöissään. Kaupunki pitää tärkeänä, että alueellinen yhteistyö täydentää kuntien olemassa olevia ennaltaehkäiseviä toimintamalleja ja että palveluihin ohjautuminen on mahdollisimman sujuvaa.

Kaupunki pitää tärkeänä myös lasten ja nuorten liikkumisen edistämistä ja Move!-tiedon hyödyntämistä osana hyvinvoinnin johtamista. Liikkumisen edistäminen edellyttää koulun, vapaa-ajan palvelujen, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden yhteistyötä

Opiskeluhuollon alueellisen yhteistyösuunnitelmaan tavoitteet ja toimenpiteet

Alueellista opiskeluhuoltosuunnitelmaa on valmistelun aikana käsitelty Kauniaisten suomenkielisessä ja ruotsinkielisessä kasvatus- ja koulutusvaliokunnassa. Niiden opiskeluhuoltoa koskevat kannanotot huomioidaan osana kaupungin lausuntoa.

Kauniaisten kaupunki pitää tärkeänä, että kuntien, hyvinvointialueen ja oppilaitosten väliset yhteistyörakenteet, vastuut ja tiedonkulun käytännöt ovat selkeitä, ennakoivia ja käytännössä toimivia. Yhteistyön tulee tukea yhteisöllistä opiskeluhuoltoa, ennaltaehkäisevää toimintaa, varhaista tukea sekä lasten ja nuorten mielen hyvinvointia heidän omissa arkiympäristöissään.

Kaupunki korostaa opiskeluhuoltopalvelujen oikea-aikaisuutta ja saavutettavuutta sekä laadukkaiden suomen- ja ruotsinkielisten palvelujen tosiasiallista saatavuutta. Lisäksi on tärkeää

vahvistaa yhteisiä toimintamalleja, tiedonkulkua sekä lasten, nuorten ja huoltajien osallisuutta opiskeluhuollon kehittämisessä.

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Työikäisiin kohdistuvat tavoitteet tukevat pääosin Kauniaisten HYTE-työtä. Kaupunki pitää tärkeinä erityisesti mielen hyvinvoinnin tukemista, terveellisten elintapojen edistämistä, työ- ja toimintakyvyn vahvistamista sekä haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden oikea-aikaista tavoittamista.

Kauniaisten näkökulmasta erityisen tärkeää on toimiva palveluohjaus kunnan, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden välillä. Tämä korostuu esimerkiksi työttömien, osatyökykyisten, nuorten aikuisten sekä niiden henkilöiden kohdalla, joiden tilanteessa yhdistyvät hyvinvointiin, työllistymiseen, toimintakykyyn tai kotoutumiseen liittyvät tuen tarpeet. Luonnoksessa tunnistetut tavoitteet nuorten aikuisten opintoihin kiinnittymisestä, työttömien terveyden ja toimintakyvyn tukemisesta sekä monialaisiin palveluihin ohjaamisesta ovat tästä näkökulmasta kannatettavia.

Lisäksi Kauniainen pitää tärkeänä huoltajien, erityisesti yksinhuoltajien, verkostoitumisen tukemista sekä heidän arjessa pärjäämistään vahvistavien matalan kynnyksen toimintamuotojen edistämistä.

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Kauniaisten kaupunki pitää ikääntyneiden hyvinvointia koskevia tavoitteita hyvin perusteltuina ja Kauniaisten HYTE-työn tavoitteita tukevina. Erityisen tärkeinä kaupunki pitää ikääntyneiden toimintakyvyn, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamista, yksinäisyyden ehkäisyä, turvallista kotona asumista sekä helposti saavutettavaa neuvontaa ja palveluohjausta.

Kauniaisten kaupunki pitää erityisen hyvänä tavoitetta parantaa Seniori-infon neuvonnan saavutettavuutta, vahvistaa ohjausta hyvinvointipalveluihin sekä tehdä suunnitelmallista verkostoyhteistyötä kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Kunnan näkökulmasta on keskeistä, että hyvinvointialueen palveluohjaus tunnistaa myös kuntien liikunta-, kulttuuri-, osallisuus- ja muut hyvinvointipalvelut ja että asiakkaan ohjautuminen näihin toimii käytännössä sujuvasti.

Kaupunki pitää lisäksi tärkeänä suunnitelmassa asetettua tavoitetta vakiinnuttaa kohtaamispaikkatoimintaa ja vahvistaa asiakasohjausta ikääntyneitä kohtaavissa palveluissa. Tämä tukee hyvin Kauniaisten tavoitetta vahvistaa matalan kynnyksen yhteisöllistä toimintaa ja ehkäistä yksinäisyyttä.

Omaishoitajien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkyminen omana tavoitteena on kannatettavaa. Samoin ikääntyneiden digiosallisuuden ja digituen kehittäminen yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa on tärkeää.

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Kauniaisten kaupunki pitää hyvänä, että vammaisten henkilöiden hyvinvointiin liittyvät tavoitteet on huomioitu eri ikäryhmien tavoitteissa ja että esteettömyys ja saavutettavuus on nostettu keskeisiksi näkökulmiksi. Kaupunki korostaa, että läpileikkaavan tarkastelutavan tulee näkyä myös suunnitelman toimeenpanossa ja seurannassa siten, että vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin ja osallisuuden kehitystä voidaan arvioida.

Esteettömyyden ja saavutettavuuden tulee koskea fyysisen ympäristön lisäksi palveluja, viestintää, digitaalisia palveluja ja osallistumismahdollisuuksia. Vaikuttamistoimielinten ja vammaisten henkilöiden kokemustiedon hyödyntäminen jo valmistelun varhaisessa vaiheessa on tärkeää.

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Kauniaisten kaupunki pitää hyvänä, että monikielinen väestö huomioidaan läpileikkaavasti eri ikäryhmien tavoitteissa. Suunnitelmassa tunnistetaan myös tarve kehittää monikielisen väestön asiointia puhelin- ja digitaalisissa palveluissa.

Kauniaisten näkökulmasta keskeistä on palvelujen löydettävyys, ymmärrettävä ja monikielinen viestintä sekä toimiva palveluohjaus kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun henkilön tilanteessa yhdistyvät kotoutumiseen, sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä muuhun arjen hyvinvointiin liittyvät tarpeet.

Muut mahdolliset väestöryhmät

Kauniaisten kaupunki pitää tärkeänä, että alueellinen hyvinvointisuunnitelma mahdollistaa myös paikallisesti tunnistettujen väestöryhmien ja hyvinvointitarpeiden huomioimisen.

Alueellisen suunnitelman ei ole tarkoituksenmukaista määritellä kaikkia mahdollisia väestöryhmiä yksityiskohtaisesti, vaan sen tulee antaa kunnille riittävä mahdollisuus kohdentaa toimia paikallisen hyvinvointitiedon ja tunnistettujen tarpeiden perusteella.

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteet

-

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Mahdolliset muut väestöryhmät

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

Lausunto kokonaisuudessaan.pdf

Kauniaisten kaupunginhallituksen päätös 28.9.2026 § 115.pdf

Karlsson Mattias
Kauniaisten kaupunki

Lohjan kaupunki

Lausunto

05.10.2026

Asia: 4802/00.01.02/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Mielen hyvinvoinnin vahvistamiseen liittyvien toimenpiteiden laajuus ilahduttaa.

Panostus vanhemmuuden tukemiseen ja henkilöstön osaamisen lisäämiseen varhaisessa vaiheessa ja universaalisti on tutkitusti vaikuttavaa. Olisi hienoa, jos alueella ja alueen kunnissa voitaisiin ottaa käyttöön yhteisesti sovittuja näyttöön perustuvia vanhemmuuden tuen malleja / toimintatapoja sekä järjestettäisiin yhteisiä koulutuksia alueen ja kuntien henkilöstöille.

Lohjan kaupunki PL 71, Karstuntie 4, 08101 Lohja / Puh. 040 188 6100 lohja.fi / etunimi.sukunimi@lohja.fi

Lausunto

17.9.2026

Mielenterveyspolkujen yhteiskehittämisessä toivomme huomioitavan myös kuntien palvelut ja asiakkuuksista saatavilla oleva data.

Erityisesti toivomme vahvaa panostusta nuorten ja nuorten aikuisten kohtaavaan, psykososiaaliseen tukeen. Erityisesti tuen tarvetta on Ohjaamo-verkoston nuorten palveluissa.

Hyvinvointia ja terveyttä tukevien elintapojen edistäminen on tärkeä tavoite. Lasten ja nuorten, sekä perheiden liikunnallisen elämäntavan edistämistä ei kuitenkaan ole

mainittu terveiden elintapojen tukemisen toimenpiteissä. Liikkumisen suositukset on tarpeellista mainita ravitsemussuositusten rinnalla hyvinvointialueen ammattilaisten kouluttamisessa.

Terveiden elintapojen tukeminen konkretisoituu lapsia ja nuoria arjessa kohtaavien työssä myös kuntatasolla. Olisiko mahdollisuutta nostaa hyvinvointisuunnitelmatasolla esiin myös yhteisen työn merkitystä, esim. kouluruokailun arvostuksen lisäämiseksi yhdessä kuntien kanssa?

Oikea-aikainen palveluohjaus on huomioitu suunnitelmaluonnoksessa hyvin. On tärkeää koota yhteistä tietoa palveluiden käytöstä, niiden oikea-aikaisuudesta ja kokemuksista palveluohjausosaamisen vahvistamiseksi ja käytäntöjen kehittämiseksi sekä vaikuttavuuden arvioimiseksi (lapsibudjetointi). Lupaus ohjata ajoissa oikean avun piiriin koskee myös kuntatoimijoita ja varhaiseen vaiheeseen panostaminen on yhteistä työtä. Yhteiset systeemisen työn koulutukset / yhteisövaikuttavuuden laajentaminen koko alueelle on ajankohtaista. Oikea-aikainen palveluohjaus on yhteiskunnallisesti merkittävää korjaavien palveluiden kustannusten minimoimiseksi.

Opiskeluhuollon alueellisen yhteistyösuunnitelmaan tavoitteet ja toimenpiteet

Opiskeluhuollon rooli yhteisöllisessä opiskeluhuoltotyössä on kuvattuna luonnoksessa hyvin. Yhteiset rakenteet sekä yhdessä toteutettu suunnittelu, toteutus ja arviointi, ennakointiin panostaminen ja arjen työhön kytkeminen ovat edellytyksiä onnistuneelle lopputulokselle.

On hienoa, että opiskelijoiden osallisuus opiskeluhuoltopalvelujen kehittämiseen on huomioituna, se on kriittinen onnistuneen opiskeluhuoltotyön menestystekijä. Myös opiskelijoiden ja huoltajien osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen oppilaitoskohtaisissa opiskeluhuoltoryhmissä on tärkeää.

Opiskelijoiden kouluun kiinnittymisen tukeminen sekä koulupoissaoloihin puuttuminen yhteisen Koulu Kunnossa –mallin mukaisesti ovat tärkeitä tavoitteita.

Yhteisesti sovitun mukainen mielenterveyspolku edellyttää parhaalla mahdollisella tavalla toteutuakseen myös yhteisiä koulutuksia.

Erittäin tärkeää on seurata, miten opiskeluhuoltotyö konkreettisesti toteutuu. Tukevatko

asiakaspalautekäytännöt seurantaa?

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Mielen hyvinvoinnin vahvistamisen omahoitoon liittyvien tavoitteiden osalta keskeisessä roolissa tulisi olla asiakkaiden motivointi ja tukeminen, hoitopolkujen ääreen ohjaaminen ei välttämättä vielä riitä. Asiakastarpeen huomioiminen ja palveluohjaus ovat keskeisessä roolissa tavoitteisiin pääsemiseksi.

Terveiden elintapojen tukemiseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet ovat yleisellä tasolla hyviä, keskeistä tässäkin on asiakkaan motivointi ja tukeminen elintapamuutoksiin. Konkreettiset työkalut ja mittarit kuitenkin mietityttävät. Miten mitataan elintapaneuvonnan / liikuntaneuvonnan toteutuminen, onko liikuntaneuvonnan kirjaus terveydenhuollon toimenpideluokituksella vakiinnutettu käyttöön?

On hyvä, että suunnitelmassa on huomioitu 18–30-vuotiaiden nuorten opintoihin kiinnittymisen tukeminen, sillä se on edellytys opintojen loppuunsaattamiseen ja myöhemmin myös työllistymiseen. Muutoin työkykyisyyteen ja työllisyyteen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä on varsin vähän, vaikka työllisyyden tiedetään edistävän sekä yksilön toimeentuloa että hyvinvointia ja vaikuttavan merkittävästi myös hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamistavoitteeseen. On hyvä, että toimenpiteeksi on nostettu aktiivinen ohjaaminen työttömien terveystarkastuksiin ja tarpeen mukaiseen monialaiseen yhteistyöhön, mutta olisiko mahdollista ottaa työikäisten työllistymisen edellytysten parantaminen huomioon kokonaisvaltaisemmin; psykososiaalinen tuki, tasa-arvoisten yhteistyörakenteiden kehittäminen työllisyyspalveluiden ja kuntien kanssa, hanketoiminnan ja muun kolmannen sektorin toiminnan kehittäminen ja siihen liittyvä yhteistyö jne.

Työikäisten tukemiseen olisi kiinnitettävä lisää huomiota ihan ennaltaehkäisynkin näkökulmasta. Ylipäänsä aikuissosiaalityön tavoitteet ja toimenpiteet vaikuttaisivat puuttuvan suunnitelmasta kokonaan.

Turvallisuuden edistämiseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet puuttuvat työikäisten kohdalta kokonaan, vaikka kertomusosion mukaan turvattomuuden kokemus ja henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset ja pahoinpitelyrikokset ovat viime vuosina tässä

ikäluokassa lisääntyneet. Yhteisissä tavoitteissa ja toimenpiteissä mainitaan lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisy ja tunnistaminen, mutta tämän lisäksi toivottavaa olisi nostaa tavoitteisiin ja toimenpiteisiin esimerki

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Ikääntyneiden yksinäisyyden ehkäiseminen ja vähentäminen kohtaamispaikkatoiminnan ja asiakasohjauksen keinoin on tärkeää. Voisiko ikääntyneiden yksinäisyyttä vähentää myös ylisukupolvisella kohtaamispaikkatoiminnalla? Ylisukupolviset kohtaamiset tukisivat parhaimmillaan sekä lasten, nuorten, työikäisten että ikääntyneiden hyvinvointia, vahvistaisivat yhteisöllisyyttä ja mahdollisesti myös turvallisuuden tunnetta.

Vieraskielisten ikääntyneiden huomioiminen palveluissa olisi erittäin tärkeää. Monilla vieraskielisillä ikääntyneillä suomen kielen taito on hyvin heikko, jolloin heidän osallistumisensa ryhmiin ja muihin palveluihin vaikeutuu huomattavasti tai esimerkiksi ryhmiin osallistumisen mielekkyys kärsii.

Virhe- ja vajaaravitsemuksen ehkäiseminen ja hoitaminen ovat tärkeitä tavoitteita, kuten myös arjen aktiivisuuden tukeminen ja terveiden elintapojen edistäminen laajemmassa mittakaavassakin. Ikääntyneiden liikuntaneuvonnan palveluohjaus ja yhteistyö rajapinnoilla ovat merkittäviä toimenpiteitä ja suunnitelmallinen yhteistyö ja käytännön toimet ovat välttämättömiä, jotta tavoitteet saavutetaan.

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Yhteisissä tavoitteissa tuodaan esille palvelujen saavutettavuuden ja esteettömyyden edistäminen, mikä palvelee koko väestöä, mutta on erityisen merkityksellistä vammaisten ja pitkäaikaissairaiden näkökulmasta. Myös vammaisten henkilöiden kohtaamisosaamisen vahvistaminen on tavoitteena hyvä.

Pitkäaikaissairaille tai riskiryhmiin kuuluville kohdennettu elintapaneuvonta on merkittävä keino edistää kohderyhmän hyvinvointia ja terveyttä. Palveluohjaus fysioterapiasta kunnan ja muiden toimijoiden keveämpiin palveluihin on kokemuksemme mukaan sujunut hyvin ja toivottavasti näin tapahtuu jatkossa myös

muista terveyspalveluista. Lohjan kaupunki on mielellään mukana jatkossakin kehittämässä yhteisiä palvelupolkuja ja palveluohjausta.

Omalääkärimallin kehittäminen on tärkeää erityisesti paljon palveluja tarvitsevien näkökulmasta. Toivottavasti mallin kehittämisessä tämä kohderyhmä huomioidaan ensisijaisina palvelun tarvitsijoina.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan järjestettävän riittävän tuen mahdollistaminen vammaisille lapsille on erittäin tärkeää niin lasten kuin vanhempienkin hyvinvoinnin näkökulmasta ja edellytys sille, että yhdenvertaisuus toteutuu arjen tasolla.

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Yhteisissä tavoitteissa on mainittu monikielisen väestön asioinnin kehittäminen ja lasten ja nuorten tavoitteissa on nostettu esille monimuotoisen ja monikulttuurisen asiakaskunnan tarpeisiin vastaaminen.

Tärkeää olisi, että vieraskielisyyden ja kulttuurierojen huomioiminen ja haasteiden tunnistaminen olisi tavoitteena kaikissa eri ikäryhmissä. Selkokielisyys kaikessa viestinnässä, ohjauksessa ja opasteissa palvelee vieraskielisen väestön lisäksi myös muuta asiakaskuntaa. Esimerkiksi selkokielinen ohjeistus saatavilla olevista palveluista sekä omista oikeuksista ja velvollisuuksista olisi tärkeää olla saatavilla helposti kaikille kieliryhmille. Lisäksi tulisi olla mahdollisuus saada tarvittaessa ohjausta ja neuvontaa yhdestä Seniori -infon kaltaisesta palvelusta.

Muut mahdolliset väestöryhmät

Suunnitelmaluonnoksessa huomioidaan haavoittuvassa asemassa olevat lapset, nuoret ja lapsiperheet (vanhemmuuden tuki ja osaaminen, mielenterveyden vahvistaminen). Voisiko osaamisen ja ymmärryksen lisääminen perheiden monimuotoisuudesta nousta vielä vahvemmin esiin?

Myös muiden haavoittuvassa asemassa olevien ja syrjinnälle alttiiden väestöryhmien huomioiminen palveluiden ja kohtaamisosaamisen kehittämisessä on äärimmäisen tärkeää. Yhdenvertaisuuden edistäminen kaikki ikäluokat, väestö- ja vähemmistöryhmät huomioon ottaen tulee olla sote-palveluissa ja niiden kehittämisessä suunnitelmallista

ja tavoitteellista.

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteet

-

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Mahdolliset muut väestöryhmät

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

Pöytäkirjanote_ §304.pdf

Lohjan kaupungin lausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030.pdf

Riekkinen Jonna
Lohjan kaupunki